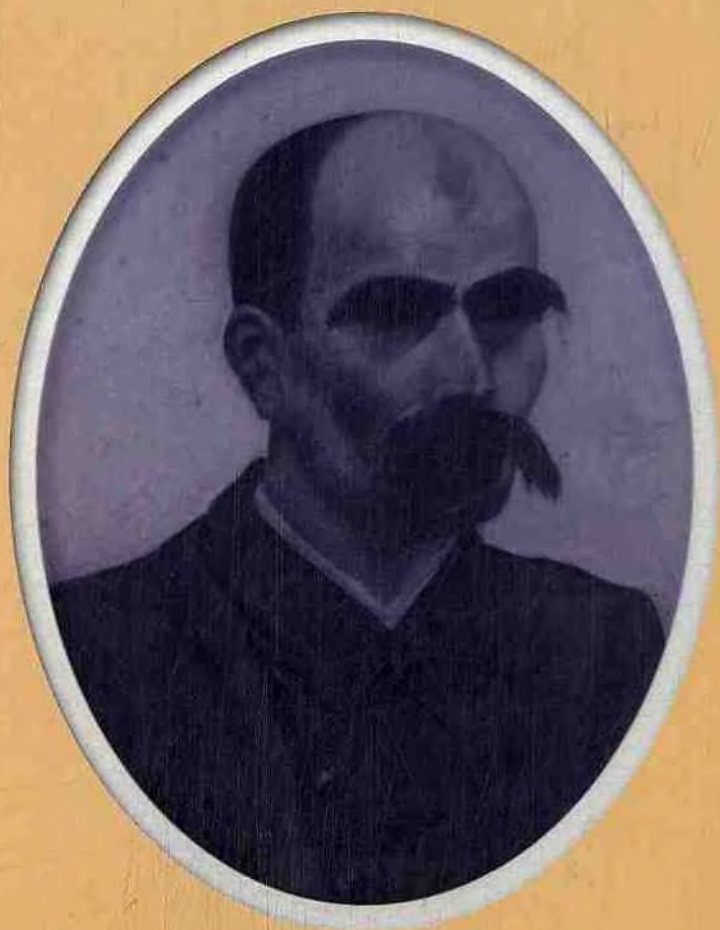

S. Becz Pál
Országúti kövecskék
Költemények

(1899 – 1972)

S. Becz Pál

1899 – 1972

Országúti kövecskék

Költemények

2015.

S. Becz Pál
1899 – 1972

Országúti kövecskék
Költemények
2015.

Borítóterv:
S. Becz Barnabás Álmos

Szerkesztés:
Tótfalusi István

Válogatás és szöveggondozás
dr. Becz Miklós

Magán kiadás: 2015.

Minden jog fenntartva

I. FEJEZET

MIKLÓS VITÉZ

Miklós vitéz

Miklós vitéz bőszen járkál
Fel és alá vad haraggal.
Egy-egy percre néha megáll,
Majd meg újra továbbnyargal.

Szívében a vad indulat
Fájdalommal karöltve jár.
Este óta meg nem nyughat,
Vergődik, mint sebzett madár.

Egyedül van Miklós vitéz.
Vad sétáját tovább rója,
Jobbra tekint, majd balra néz,
Káromkodik pogány módra.

Nekidül egy mohos fűznek,
Majd újból megy másik helyre.
Nincs nyugalma, mint kit úznak,
Morog, mint a dühös medve.

– Hányszor téveszt meg az éjjel?
Embert látok minden fában,
Ahogy nézek szerteszéjjel
A csalóka félhomályban.

Hanem ott, az utca sarkán,
Az ember lesz, sietve jó.
Fehér toll van a sisakján,
Az nem lesz más, csupán csak ő.

Nem hiába vártam tehát,
Meffogom a nemes vadat!
Hogy fennhordja az agancsát!
No de most a törbe szalad.

Kilép az érkező elé,
Felmagaslik az alakja.
Egyet-kettőt lépve felé
Ráüt a kardmarkolatra.

– Állj meg, lovag, egypár szóra!
Okom van, hogy erre kérlek.
Tűvé tettem este óta
Minden zeget-zugot érted.

– Értem, vitéz? És mivégre?
Csodálkozik az szerfölött.
– Nem emlékszem a tiédre
Ismerősim arca között.

– Igazad van, jó lovagom,
Eltaláltad nagyon bölcsen.
Nem láthattad még az arcom,
Ez a hely nem szülőföldem.

– Énnekem sincs most türelmem.
Arra kérlek, térj a szóra!
Időm kevés, jó vitézem,
Nem több mint egy negyedóra.

– Reá térek ezen nyomban.
A sok beszéd nem kenyerem,
Mátkám a lány, kiről szó van,
Igen... azaz... talán mégsem.

– Mi az, dadogó vagy talán?
 – Úriházban egy barna lány...
 Itt az öreg várral szemben,
 Nos...hát, itt a hegy oldalán...

– Pillanatra állj meg talán!
 Felfogásom kicsit nehéz.
 Hogy lesz jegyes egy úrilány,
 No meg hát egy szegény vitéz?

– Mátkaságunk nem nyilvános.
 Jó kardomnál nincs egyebem.
 Vagyonom éppoly hiányos,
 Mint egész a becsületem.

– Ismerkedni tán csak kellett?
 Otthonos voltál a házban?
 Mindennapos a lány mellett,
 Fényes, úri társaságban?

– Hagyd el ezt a gúnyos hangot!
 Pillanatig sem tűrhetem.
 Sosem keres címet, rangot
 A fellángolt nagy szerelem!

Nem úri háznak díszterme,
 Ahol én őt megismertem,
 Hol könnyed, víg tere-fere
 Folyik puha, lágy szőnyegen.

– Hol akkor hát, te jó vitéz?
 Mert én azt föl nem foghatom.
 Meséd bizony már megigéz,
 Ezt most őszintén mondhatom.

– Egy késői délutánon
Künn a hegyekben kószáltam.
Szürke köd feküdt a tájon,
Öt lépésre alig láttam.

És egyszerre lármát hallok,
Fegyvercsörgést, vad káromlást,
Átkozódó pogány szitkot,
Sóhajba fúlt jajkiáltást.

Megszorítom paripámat,
A kép lassan bontakozik:
Négy marcona janicsárral
Egy ifjú lány viaskodik.

Ujjongásuk messze hallik.
A szép leány kincseket ér.
– Szelim basa nem alkuszik,
Vagyont ad ily virágszálért.

– Megállj, kutya, hitlen pogány,
Én is adok, de csak vasat!
És repül egy színes turbán,
Hozzá a fej is hű marad.

– Előleg kell a szép lányért?
Nesze! Itt van! Nem sajnálom!
Összelapul rajta a vért,
Hogy elérí buzogányom.

Te mire vársz? Foglalóra?
Mennyit ér meg neked a lány?
Ez utalvány a pokolba!
Még nyugtát sem ad a hitvány.

– Üdvözlöm a nagy Prófétát.
Íme, itt az útleveled,
Pokolba szól ez is, vedd át!
Miklós írta, el ne feledd!

– Szép munka volt, Jupiterre!
Nem kétlem, ha te mondod, bár
Megbocsáss, de egy emberre
Tán mégis sok négy janicsár.

– Úgy beszélnek általában,
Bár lehet, hogy hízelegnek,
Buzogány-, kardforgatásban
Elsők között emlegetnek.

Különben egyik sem tudta,
Miként szakadt rájuk a vész,
Úgy meg voltak zavarodva.
Szerencsém volt, ez az egész.

Így történt az ismerkedés.
Nem nagyítom, el sem vettem.
Csúnya dolog a dicsekvés,
Te kérdeztél, én feleltem.

– És most a lány hálaképpen,
Mert nem lett a török rabja,
Tartozásának fejében
Vagyonát és kezét adja?

– Elég, lovag, hogyha mondom,
Elég lesz már, a nagy égre!
Nem pályáztam hitvány módon
Én a lánynak szerelmére.

– Szép az ilyen aranyjellem,
Nemes dolog és ritkaság,
Ezer között ha egy terem!
Hol a jellem már manapság?

– Mondtam már, hogy nincs vagyonom.
Nem vihetem szegénységbe.
Hanem van egy török foglyom,
Váltságdíjat kapok érte.

Gondoltam, ha kész a csere,
Megkérem a leány kezét,
Hű szerelem kötötte le,
Bírom szavát, ígéretét.

Bíztam benne vak reménnyel.
– No, és talán csalatkoztál?
– Megtudom azt még ma éjjel,
Olyan biztos, mint a halál.

Sötét gyanú az, ami tép.
– Van legalább létalapja?
Nemes leány vissza nem lép,
Ha már egyszer szavát adta.

– Tegnap este arra jártam.
Egy lugas van benn a kertben,
Pillanatra ott megálltam,
Ha látnám egy röpke percre!

Meg is láttam, s azon percben
Az egész pokol rám szállott.
A lugasban szép jegyesem
És egy ifjú lovag állott.

– És ez meglep? Mi van abban?

Nem vagy elég világlátott.

– Sötét este a lugasban

Az a lovag csókért járt ott!

– Teringettét! Hát a kislány

Azt a csókot elfogadta?

– Mondom, hogy el, sőt még duplán,

Vagy még többször visszaadta.

– Megmérkőztél a lovaggal?

Megsebezted, megölted őt?

– Hogy élhetsz ily gondolattal,

Éppen ott a leány előtt?

– Futni hagytad a lókötőt?

– Elestem egy fagyökérben,

Azután már nem láttam őt,

Eltűnt a mély sötétségben.

– Képzelem, hogy emészt mostan

A düh és keserűség

Kétszeresen csalódottan!

Hja, ilyen a leányhűség!

Úgy gondolom, sok a macska!

Mind éhes a madárcára.

Egy már körmét nyújtogatja,

Lám, bent járt a kalitkában.

– Rálépek én a farkára!

Tudom, elmegy majd a kedve,

Nem áll oda sóvárogva

Madárcára kandi lesbe!

– Igen ám, hogyha megállna,
De lám, most is elszalasztád!
Tudod, milyen a bundája,
Milyen szőrű a te macskád?

– Már meg is van! Az áldóját!
Itt a gonosz, rabló macska,
Ismerem én a bundáját!
A lovagot megragadja.

– Kicsit merész tán, jó vitéz,
Ez a kósza állításod!
Nem is tudod, hogy mit beszélsz,
Ügyetlen a csselfogásod.

– Azt a forgót megismerem.
Nem is igen akad mása,
Ünnepen tán, vagy akkor sem,
Hát köznapi éjszakában!

Tegnap este búcsúképpen
Így beszéltél a lugasban:
„Találkozunk lent a kertben,
Két órákor ma hajnalban.

Hanem vigyázz, csak nyugodtan!
Meg ne tudja ott bent senki!
Ha nem jársz el óvatosan,
A szökésből nem lesz semmi.”

– Nos hát, lovag, így hallottam.
Nemes ember nem hazudik.
Így van-e, ahogy elmondtam?
Az idézet megegyezik?

– Szóról szóra, egy morzsáig,
Jól az emlékedbe vésted.
Sem nem több, sem nem hiányzik,
Híven mondtad az egészet.

– Tehát nincsen egyéb hátra,
Terád úgyis vár a leány,
Ketten megyünk találkára,
Most ez éjnek a hajnalán.

Rábírjuk a színvállásra,
Kit bolondít, vagy kit szeret?
A szerencsést Isten áldja,
És a másik továbbmehet!

– Nagylelkű vagy és méltányos,
Hanem azért, úgy segéljen,
Nem megyünk mi el a lányhoz,
Se hajnalban, se más éjjel.

– Ketten megyünk, jó lovagom,
Bizvást elhiheted nekem!
Úgy lesz, ahogy neked mondom,
Vagy meghalsz itt a helyszínen!

– Gyermekkori játszótársam,
Ezer emlék szép tündére,
Hogy őt többet sose lássam,
Nem lehet az, nem, az égre!

Hogy feledném édes csókját,
Lágy karjának ölelését,
Halkan zengő, meleg hangját,
Szelíd szeme rebbenését?

– Volt idő, hogy engem csókolt.
Lehet, hogy most rajtam nevet.
Eszem azt súgja, megcsúfolt,
Szívem remél, szeret, szeret!

– Legyen köztünk bíró a kard!
Ha ügyes léssz, tiéd a lány.
Szerencsésen forgasd a kart,
Mely négy oszmánt pokolra hányt!

Összesimul a két penge.
Szikrát hány a nemes acél.
Feszült les ül a két szemben,
Villámgyorsan mozog a kéz.

Káprázatos tüneménnyel
Forog Miklós villámkardja.
Méltó kézben, nem marad el
Amannál sem a jó szablya.

Villámszerű a támadás,
Cikáz a kard mindkét felen.
Minden szúrás és cselvágás
Meghiúsul a védelmen.

– A szentekre, te jó vitéz,
Lucifer volt a mestered!
Még a hold is bámulva néz,
Ahogy te vívsz, az élvezet!

– Mesterem a végek táján
Mindennapos leckét adott,
Ahol aki élni akart,
Csákányt és kardot forgatott.

– A lelkemre, nem kétlem már,
A leányért vívott harcot!
Nem számít ott négy janicsár,
Hol így forgatják a kardot!

– Újabbat hozz! És visszavág
Pillanat tört része alatt.
Véd a lovag, mint a villám,
De a szó a torkán akad.

Damaszkuszi jó pengéje
Pendül, mint a kézj húrja.
Panasszal cseng, s gyors röptében
Magát egy palánkba fúrja.

Ámulva néz, szinte kétli,
Való ez, vagy álom lehet?
Hogy nem varázslat igézi,
Tört kardja rá a feleletet.

Keserűvé vál a hangja.
Nézi, nézi ellenfelét.
Fejét könnyedén meghajtja:
– Nincs már közöttünk ellentét.

Nos, jó vitéz, nyert ügyed van!
Élj boldogul! Tiéd a lány.
Ne késlekedj, Végezz gyorsan
A győztesnek adott jogán!

Nyugodtan áll Miklós vitéz
Leeresztett nehéz karddal.
Kézét nyújtja, de messze néz,
Szomorú, borongós arccal.

– Lett volna rá több alkalom,
Amíg a kis baj végbement!
Nem tettem azt. Galád módon
Megöljelek most, védtelent?

A bajvívást elfogadtam.
Mert az engem gyönyörködtet.
Mondhatom, hogy nem csalódtam,
Sosem vívtam még különbet.

– Nem győztek le eddig soha,
Pedig vívtam nem egy ellen,
Ki első volt, szinte csoda
Minden páros küzdelemben.

De miért hagytad meg életem?
Ezt kérdem én most tetőled.
Szánalomból nem kell nekem,
Vagy elvetem itt előtted!

– Ha nekem igazam volna,
Nem élnél már, semmi kétség.
De nem volt jogom a harcban,
Ez mentett meg, nem gyengédség.

Ezt csak a baj előtt tudtam,
Hogy feltártad, mi a helyzet,
De már nem volt visszautam,
Te kihívtál, vívnom kellett.

Nos hát a lány téged illet.
Korán jöttél, én meg későn.
Gyermekkori hű szerelmet
Széjjeltépni nem volt erőm.

Hogy a csalódás ne fájjon,
Megnyugtatom majd a lelkem:
Nagyon szép volt ez az álom,
Milyen kár, hogy felébredtem!

– Ne siess még, futja az éj!
Van még néhány tartozásom.
Elismerem, nem is csekély
Veled szemben a rováson.

Csak még egy percnyi türelmet,
Csak egypár szót, az is elég!
Megérted a szökéstervet,
Meg a csókot, az ölelést.

Ne fuss rögtön a világnak!
Próba volt csupán az egész.
Bátyja vagyok én a lánynak,
Ha akarod, te férje léssz.

Gyere, útközben elmondom!
Nem is sok van már hátra.
Mosolyogsz az egész dolgon,
Jó kedved lesz egycsapásra.

Fent a bükkös nagy erdőben
Vadkan, medve sűrűn tanyáz.
Gazdag zsákmány akad bőven,
Annak, aki ügyes vadász.

Többször vittem már magammal
Kisebb vadakra Emesét.
Ügyesen bánik az íjjal,
Bizton veti a kelevézt.

Egy darabig örült ennek,
Hanem aztán többre vágyott,
Olyan volt, mint a kisgyermek,
Ha megunja, mivel játszott.

„Egyszer vigyél csak magaddal
Nemes vadra, komoly lesre!”
– Százszor mondtam zord haraggal,
Nem! Mégis bírt ígéretre.

Hiszen tudod, milyen a lány!
Vélnéd, szelíd, de akarnok,
Hízkelkedő kis boszorkány.
Könnyel könnyen lehet zsarnok!

Nos, így esett tegnap este.
A két szemed tanúja volt,
Hogy engedtem. Hát Emese
Örömében összecsókol!

– Szép, szép, lovag! Hanem kérlek,
Várj egy kicsit még, ha lehet!
Egy kérdésre, ha nem sértlek,
Adj nekem még feleletet!

Mért nem jöttél már kezdetben
Becsületes nyílt szavakkal?
Miért sebezted folyton engem
Mégmérgezett szónylakkal?

– Egyszerűen tudni vágytam,
Miklós vitéz milyen legény?
Olyan-e, mint ahogy vártam,
Tiszta jellem, szív és erény?

– Miért bízol hát most úgy bennem?
Hazudhattam neked csúnyán.
Amit úgy vélsz erény, jellem,
Csalfa külszín lehet csupán.

– Nem hordhat az a lelkében
Semmi bűnt vagy aljasságot,
Aki másnak érdekében
Feladja a boldogságot.

Ne is essék több szó most már!
Miklós vitéz, itt a kezem,
Emese már régóta vár,
Siessünk már, gyere velem!

Eljegyzés lesz, és Emese,
Ki boldogan kezét nyújtja,
Miklós vitéz hű jegyese,
Mátyás lovag kicsiny húga.

Így esett hát, bár kettesben
Tervezték el akkor este,
S a hajnali szürkületben
Hárman mentek vadászlesre.

Szigetszentmiklós, 1944. március 8.

II. FEJEZET

EGYÉB KÖLTEMÉNYEK

ORSZÁGÚTI KÖVECSKÉK

Az éj szava

Más a sötétben mit se lát.
Neki az éj fekete kép.
Megáll, rettenve felkiált,
Majd megborzadva visszalép.

Nekem pajtásom a sötét,
Meghitt és régi jó barát.
Örömmel várom a jöttét,
Homályával az éjszakát.

És szól az éj a mély csendben,
A szó mégis olyan nehéz!
A légben süvöltve rebben,
Mint nyíl vagy zúgó kelevéz.

Ember, ember, nem vagy Ember!
Miért gyalázod meg önmagad?
Erényed csepp, bűnöd tenger.
Nem félsz, hogy Isten megtagad?

Honnan van kevélységed, hogy
Isten hasonlítna reád?
Szennyes, és piszoktól tapad
Fényes és büszke koronád!

Ha van lelked, mi a vágya?
Pénz, rang, jólét, üres címek!
Fészked bűnök Bethesdája.
Minden gonosz a te híved.

Csak önmagad! Ez a jelszó.
Vesszen, ha kell millió más!
Nem hallod meg te a jajszót,
Nem kelt benned visszahatást.

Elved gonosz, de ésszerű:
Csúszni, ha kell, mint a kígyó,
Nyalni kegyelmes talpakat.
Így élni célravezető.

Csak mennybe fel Jákób-létrán
Már itt a földön! Ez a fő.
Mások hátán, gyöngé vállán.
Szép jelenből még szebb jövő!

Milliókkal nem törődve,
Kiknek megrontója lettél,
Kőszíveddel nem pörölve
Jólétet vérükön vettél!

Szigetszentmiklós, 1920-21 körül

Miben reménykedel?

Bízol-e még, ember, ki csalódsz mindenben?
Csalódsz a halálban, csalódsz az életben.
Az élet sokat ígér, de megcsalja reményed.
A halál sem akkor jön, amikor te kéred.
Testvér, barát elhagy, megcsal feleséged.
Miben bízatsz hát, ha nincsen,
Akire reményed mindenkor építed?

Találsz olyat, építhetsz rá hittel,
Szeretete erős, mint maga az Isten.
Ő soha meg nem csal, mindig őszinte.
Ő a szeretetnek igaz próbaköve.
Anyá, édesanya, nincs igazabb ennél,
Földi ember, benne reménykedjél!

Szigetszentmiklós, 1923. január 17.

Végzet

Odvas fatörzs az udvaron.
Gondoltam, hogy összevágom,
A kályhát majd jól megrakom,
S csodálom a mohó lángot,

Hiszen borong már az alkony.
Tűz fényében majd az árnyak
A szemközti sötét falon
Imbolygó, szép táncot járnak.

Odvas fának belsejében
Jó reménnyel csendesén
Fejét mély álomra hajtva
Kicsiny gyíkocská pihen.

Ámde jön a sötét végzet,
Mit otromba fejsze végez.
Ahogy lendül egymás után,
Hull a forgács forgács után.

Hull a szilánk szanaszerte,
Enged a törzs, széjjelterül.
Három felé vágott teste
Gyíkocskának előkerül!

Ott hever a fagyon.
Megölte a kezem.
El van rontva napom,
Mert rá emlékezem.

Szigetszentmiklós, 1923. január 25.

Kiábrándulás

A kicsit már nagynak látja,
A nagyot még nem ismeri.
A világnak szűk határa
Így végtelen és isteni.

Színes, külön világában,
Mint valami csodás lények
Kusza összevisszaságban
Furcsa emberfélék élnek.

Retteg és fél egyeseket,
Míg ösztönös vonzódással
Másokat, mint a szenteket
Szeret szívből, rajongással.

Lassan elfogynak a csodák,
Meghitt világa ellibben.
Nincs, kit annak vélt, és csodált,
Egész ember vagy félisten...

Szigetszentmiklós, 1923. január 26.

Egyedül

Emberek között élni, és mégis egyedül lenni,
Azt érezni, amit a sivatag eltévedt utasa,
Egyedül nézni a világba, nem tudni, merre a cél,
Megértő, jóbarát nélkül lenni, és csak a könyvek, a toll és a papír!
Senkim, csak a gondolataim!
Írva vagyon: nem jó az embernek egyedül.

Szigetszentmiklós, 1923. november 3.

Süt a nap

Még nincs dér, nincs hó, zúzmara a fákon.
Még zöldell a lomb, gyümölcs leng az ágon.

Hol van még az ősz mélabús képével,
Sárgapiros lombbal, szürke fellegével?

Vadvirágot cirógat a kósza szellő,
A kék égen sincs más csak bárányfelhő.

Nem söprik még hideg szelek a földet.
Süt a nap, és mégis didereg a lelkem.

A messzi tél hóval födi már a kertem,
És meglehet, sosem jön majd a kikelet.

Szigetszentmiklós, 1924. december 13.

Dunai kép

Duna partján sétál egy lány,
Vadvirágot szedeget.
Azt sem tudom, szép vagy csúnya,
Akármelyik meglehet.

Leül egy kis csónak orrán
Parti füzek árnyékában.
Olyan a szép alkonyatban,
Mint valami habléány.

Ki az a lány
A csónakban
Ott a szőke
Duna hátán?

Ki az a lány
Az esti nap
Sugarában?
Miért kérdem?

Sosem láttam.
Nem is látom,
Ha eltűnik
Majd előlem.

Az ölében
– Nem is tudva –
Virágszirmot
Tép az ujja.

Mire gondol?
Hova méléz,
Míg száz és száz
Szirmot tépáz?

De mért kérdem?
Mért kutatnám?
Őrizze, ha
Titka van tán!

Nem is várok
Semmi választ.
Hallgatom a
Zúgó nádaszt.

Kis csónakja
Már messze jár.
Elnyelte rég
A messzeség.

Elment a lány,
Valahol tán
Réges-régen
Kikötött már...

Szigetszentmiklós, 1925. március 19.

Anyaszív

Belőled árad a jóság, a szeretet és megbocsátás.
Takarjon bár selyem, bársony, egyszerű ruha vagy rongy,
Te ugyanaz vagy, nem változol.
Tenálad fényt, meleget talál a fázó lélek, megbocsátást a vétkező.
Némán állunk rejtélyed előtt.
Nem tudunk hozzád emelkedni, Te lehajolsz értünk és
magadhoz emelsz.
Örök csoda, mély titok maradsz számunkra, Anyaszív!

Szigetszentmiklós, 1926. január 24.

Hidak alatt

Mit beszélnek? Ki kérdi meg,
Miről mormol, ahogy halad?
Ha elmondja, ki érti meg,
Mit látott a hullám, a hab?

Pedig mennyi mindent beszél
A két parton hidak alatt!
Mennyi fájdó titkot regél
Egymásnak a hullám s a hab!

Eltemetett boldogságot,
Sóhajba fúlt jajkiáltást,
Üdvöt, vétet, kárhozatot,
Könnyes imát, vad káromlást.

Rezgő tükre mily igéző,
Amit mutat elhagyottnak!
Elveszik a belenező,
Rabja lesz a lágy haboknak!

Akit sorsa odavezet,
Érti, hogy a folyam sodra
Azt ígéri, itt megleled,
Gyógyír van a fájdalomra...

Szigetszentmiklós, 1926. szeptember 6.

Az én lelkem *(Maricának)*

Az én lelkem pogány lélek,
Nem imádok szenteket.
Nem ismerek angyalokat,
Ördögöket nem félek.

Az én lelkem pogány lélek,
Mennyországot megtagad.
Képzeletem félelmében
A pokolig nem szalad.

Az én lelkem pogány lélek,
Nem ismer csak egy vallást,
Ami erős, biztosan megáll,
Az egy igaz tagadást.

Az én lelkem pogány lélek,
A templomot kerüli
Kőszent avagy Mária-kép
Imára nem készíti.

Az én lelkem pogány lélek,
Mégis erős nyugalma.
Csak jótettben imádkozik,
Természet a temploma.

Az én lelkem pogány lélek,
Ám el mégsem kárhozik,
Mert amíg külsőleg tagad,
Legbelül imádkozik.

Az én lelke pogány lélek,
Szent könyveken nem mereng.
Csillagfényben, napsugárban,
Találja meg az Istent.

Szigetszentmiklós, 1927. november 22.

Találkozunk...

Azt remélem, lesz kegyelem,
Ha majd eljön a halálom.
Kit a földön úgy szerettem,
Majd az égben megtalálom.

Azt remélem, egy kicsi kéz
Az enyémben majd megpihen,
Két drága szem enyémbe néz.
Ó, ne csalj meg, bízó hitem!

Azt remélem, szól majd hozzám
Szelíd hangján, mint egykoron,
Boldog ébredés hajnalán,
Ha átfogta a két karom.

Csak te ne hagyj el, jó remény,
Ne hiába várokozunk!
Túl a csillagok tengerén
Kicsi fiam, találkozunk!

Szigetszentmiklós, 1932. március 7.

Két fogoly

Őrizem a búbánatot,
Féltő gonddal őrzöm,
Mint a nehéz láncos rabot
A kőszikla börtön.

Őrizem a keservemet
A lelkembe zárva.
Fogva tartom az emléket,
Mint a porkolábja.

Őriz engem a búbánat,
Mint temetőt a halál.
Úgy betakar fátyolával,
Az öröm rám nem talál.

Szigetszentmiklós, 1932.

Engem senki se vár

Zord hideg,
Ólomszürke ég,
Arcomba havaseső csapkod,
Fütyül a szél.

Az est már bontogatja szárnyát.
Didergő emberek futnak,
Mindenki sietve jár.
Gondolom, ők mind boldogok,
Rájuk meleg szoba vár.

Kipirult arcú menyecske tesz-vesz a konyhán.
Körötte gyermekhad játszik szerte-szét.
Ősz anyó ül a szögletben,
Melengeti fázós kezét.

Én nem sietek, mért is tenném?
Mindegy, mikor érek, későn vagy korán.
Lábam alatt süpped a hó,
Bolyongok hosszan, tétován.

Az én ablakom sötét,
Bár az alkony leszállott már.
Sötét az udvar,
Engem senki se vár.

A szobában síri csend.
A magány ünnepel.
Csak körvonalak bontakoznak,
Mindent homály fed el.

Gyermekeim hová lettek,
Szép fiam, a kettő?
Harmadikkal, a kedvessel
Hol az öreg bölcső?

Sorsom, átkom, mondd meg nékem,
Mért vetted el feleségem?
Gyöngé szárnyú fiókákkal
Repült el a madár,
Üres a fészék, engem senki se vár.

Megtelik még e néma ház
Gyermekekacagással?
Vár-e még a feleségem
Derűs mosolyával?

Fut-e elém vidám arccal
Szép fiam, a kettő?
A kicsivel régi helyén
Lesz az öreg bölcső?

Kedves álom, színes ábránd,
Ó, ha egyszer valóra vál,
Fázó lelkem újra éled,
Engem akkor mindenki vár!

Szigetszentmiklós, 1937. február 13.

Sorsom

Rovom az életnek útját.
Jönnek és maradnak
A mérföldjelzőkövek.
Előttem köd, és
Hátul a gond követ.

Tündé kertben
Szívemben a
Remény dalolt,
Muzsikált az élet.

Valamikor! Ó azóta
A lelke mben
Mefakultak,
Kiegészzték a színek.

Rovom az életnek útját,
Hurcolom az
Évek súlyát.

Jó volna letenni,
Országút árkában
Békén megpihenni!

Szigetszentmiklós, 1937. november 16.

Fejfádnál

Hogyha ki tudná fejezni
Érzéseit e kebel,
Emlékjeled magas égis,
Mennyországig érne fel!

Szigetszentmiklós, 1938.

De jó lenne

De jó lenne elfeledni,
De jó lenne eltemetni,
Ami bánt!
Istenem, de boldog lennék
Ha nem volna olyan emlék,
Ami fáj!

A seb, ami sosem gyógyul,
Fel-felszakad, meg-megújul
Idebenn
Nem égetne olyan nagyon,
És nem volnék magamhoz is
Idegen.

Volt egyszer egy... de hogy kezdjem?
Hozzáfognék, írnám is már,
De nem lehet olyan könnyen,
Bár a papír hűséggel vár.

Szóke fürtös, kicsi gyermek
Alig magasabb térdemnél,
Csetlik-botlik körülöttem,
Drágább volt az életemnél.

Itt a kutyát dédelgette,
Amott játszott. Erre haladt.
Ott a macskát ölelgette,
Itten megbújt, élém szaladt.

Két szemével beszédesen
Nem tekint már oly édesen
Énreám.
Elvette a jó Teremtő
Életének még derengő
Hajnalán.

Enyém maradt a fájdalom.
Temetőben egy sírhalom
Domborul.
Ott megnyugszik tán a lelkem,
Ha majd annak drága földje
Rámborul.

Fogva tart az emlékezet,
Nincs menekvés. Habár futnék,
Nem ereszt.
Roskadozik már a vállam,
Földre nyom le nagy súlyával
A kereszt.

Szigetszentmiklós, 1938.

A világ ura

Látod-e a kéklő eget,
Kéklő égen a felleget,
Fellegek közt a szép napot?
Látod-e a szép szivárványt?
Láttad, milyen a délibáb?
Láttad-e az északi fényt
Lenyűgöző szépségében?

Láttad-e már sötét éjben
Kigyúlni a csillagokat,
Felhők között vakítóan
Felcikázó villámokat?

Ha majd láttad mindezeket,
Adózz akkor imádattal
Szentséges, mély fogalmának,
Ki alkotta mindezeket,
És Ura a nagyvilágnak!

Szigetszentmiklós, 1939. március 4.

Más ember tán

Más ember tán úgy gondolja,
Akarattal mindent tehet.
Ha szavait megfontolja,
Mindent szépen versbe szedhet.
Nem látja be, hogy akarat
S célbaérés nem ugyanaz.

Úgy jártam én, mint a gyermek,
Ki a réten játszik,
Körülötte tarka pillék
Serege cicázik.

Két szemében csillog a vágy,
És ujjong a lelke.
Én Istenem, mennyi sok szép
Tarka szárnyú lepke!

Meg is fogom valamennyit,
Egyel el sem kezdem!
Izma feszül, ugrásra kész,
A szeme se rebben.

Először is azt az egyet,
A legszebbet űzöm,
Majd azután a többit is
Lassan összegyűjtöm.

Szalad is már, csetlik-botlik
Százszor térdre esve.
Gyors a pille, egyet sem fog,
Kétségbe van esve.

Szégyenpírba borul arca,
Égeti a lángja.
Bizony sírna, ha nem félne,
Hogy valaki látja.

Lám, most én is azt gondoltam,
Csengő-bongó rímek sora
Születik majd tollam nyomán.
Megláttam egy délibábos,
Gyönyörű szép képet.
Nosza, hamar! Hol a tollam?
Írok egy emléket!

Szóvirágok bontakoztak,
Szinte körülvettek.
Halkan zsongó, lágy dallamok
Csaknem ölelkeztek.

Az egész egy szép költemény,
Álomszerű gyors tünemény!
De amint nézem, csodálom,
Úgy eltűnik, mint az álom.

Az egészből nincs már semmi.
Nem látok egy körvonalat.
Úgy megjártam, mint a gyermek,
Vázlatkönyvem üres maradt.

Szigetszentmiklós, 1939. augusztus 6.

Egyedüli érték

Valamikor régen
Azt mondta egy görög,
Csak az lehet igaz,
Ami szép és örök.

Hermész Trismegisztosz,
Bölcs férfiú valál,
Aranyigazságod
Maiglan is megáll!

Idő óceánja
Lassan mindent elnyel,
Csak az maradandó,
Amit lelked termel.

Gondolataidnak
Kristálytisztasága
Felemeli lelked
Olyan magasságba,

Hol megszűnik minden,
Földi salak nincsen.
Ott közel van hozzád,
Lehajlik az Isten.

Szigetszentmiklós, 1939. szeptember

Jankica névnapjára

Aki az élet ösvényét
Magányosan járja,
Segítse meg a jó Isten,
Hogy ne legyen árva!

És ha ajkán a bánatnak
Bús panasza hallik,
Legyen, aki feléje majd
Szeretettel hajlik!

Legyen, aki meleg szívvel
Szeretettel várja,
Felderíti, ne érezze,
Ne tudja, hogy árva!

Szigetszentmiklós, 1940. május 30.

Úgy szeretlek... (Marókának)

Nincsen olyan drága gyémánt,
Mint a szemed fénye!
Úgy nézek rád, mint a hívő
A csillagos égre,
A Mária-képre.

Nem adnám egy tekinteted
Kincsek halmazáért,
Reám vetett pillantásod
Egy kerek országért,
Az egész világért.

Lágyan bűgő nevetésed
Mintha zsoltár lenne!
Még a sápadt, méla Hold is
Mintha meleg lenne,
Napsugár van benne.

Szeret téged minden állat.
A mérges komondor
Farkat csóvál, s félénk macskád
Eléd fut a dombraól,
Hangosan dorombol.

Két kíváncsi kis madárka
Ki-kinéz a lomb alól,
Összesúgnak, összebúgnak,
Mindketten egy nótát fújnak:
Nincsen párja,
Ilyen szép kis barna lányka
Nincs sehol!

Szigetszentmiklós, 1940. október 20.

Virágáros lányka

Bokréta van a kezében,
Eladná a pesti lány.

Néha-néha fel-felsóhajt:
Álnok és rossz a világ!

Szép vagyok, hát én kellenék
Nem a csokor, a virág!

Ó, én édes, jó anyám,
Miért nem vittél el magaddal?

Nem volnék most szabad préda,
Lenézett kis árva lány!

Szigetszentmiklós, 1942. május 12.

Álomkert

Országúton, dűlőúton
Sokat jártam egymagamban
Forró nyárban, hideg télben,
Napsütésben, borulásban.

Nem zavart az emberi szó,
És a lelkem messze szállt,
Elhagyta a sivár valót,
Álomkertben tova járt!

Országúton, dűlőúton
Ahogy jártam, mendegéltem,
Apró színes kövecskéket
Sorba, rendre összeszedtem!

Féltő gonddal illesztgettem
Minden követ a helyére.
Lelkem volt a kötőanyag,
Szívem volt a kövecskékben.

Mindig volt egy félbe házam
Főúton vagy ösvény mellett.
Országúti kövecskékből
Egy kis várost építettem.

Zegzugos, kis poros utcák,
Szép kövezett sugárutak,
Kicsi házak és paloták
Tarka rendben sorakoztak.

Nyüzsgő élet, hangos lárma,
Lázás mozgás, elevenség,
Ellentétben vele amott,
Ünnepet ült a csendesség.

Itt egy folyam széles medrét
Acélhidak szelik át,
Amott meg egy keskeny érnek
Hallgatom a moráját.

Kicsiny patak szőke vizén
Papírhajót hajt a szél.
Két oldalon a libáknak
Tarka hada legelész.

Bent a vízen sárga tollas,
Piros csőrű kiskacsák.
Zsúpfedeles vén csárdához
Deszkapadló vezet át.

Bizony én még most is hallom
A vén betyár csengő hangját.
Kihallik a tört ablakon,
Lelke sírja azt a nótát.

Hanem a sors, a kaján sors
Örömömnek vermet ásott,
Eljöttek a rossz emberek,
Szétrombolták a kis várost.*

* A verseim több mint egyharmadát ellopták.

Elhagyott lett az a csárda,
 Búsan mereng az útszélen,
 Se vendége, se gazdája,
 Mind elhagyta réges-régen.

Üres minden, kihalt, sivár.
 Nekem csak a bánat maradt,
 Halotti csend, nincs, aki jár,
 Lelkem sír a romok alatt.

Országúton, dűlőúton,
 Amint jártam, mendegéltem,
 Apró, színes kövecskékből
 Álomkertet építettem.

Délibáb volt aranyködben,
 Meseszerű képek.
 Vagy az álom színes tükre
 Hazudta oly szépnek?

Minden mindegy, nincsen tovább,
 Szertefoszlott a délibáb.
 Széjjelhordták a sok képet.

Országúton, dűlőúton
 Ahogy megyek, mendegélek,
 Nem is tudom,
 Szedjek-e még
 Kövecskéket?

Csepel, WM gyár 4-es üzem, 1942. november 25.

Szóke vizek partján (Nagy Pálhoz)

Kár, hogy mikor elindultál
Búval, kétséggel telve,
Senkivel sem találkoztál,
Senki nem jött szembe,

Ki látta volna, hogy
Szíved rejtekén
Sötét bánatkígyó
Vonaglik feketén.

És ha ezer szempár nézett,
Látta egy is a sok közül,
Hogy a halál megigézett?
Továbbmentek részvétlenül.

Mentél tovább,
És a homály
Búsfeketén
Borult reád.

Valami húz,
Nincs visszaút.
Örvény szédít,
A hab csábít.

Egyel több már az áldozat,
Egyel kevesebb, aki él.
Végzeted betelt,
A mélység elnyelt.

Nem járt arra senki sem,
Nem is látott földi szem.

Jönnek még többen, sokan,
Mindig lesz, kit a víz megejt,
Téged pedig lassan-lassan
Majd mindenki elfelejt...

Csepel, WM gyár, 5-ös üzem, 1943. február 7.

Öreg lant

Ősz van már az én lelkemben.
Koszorúnak kiskertemben
Hervadnak a virágok,
Frisset nem találok.

Lantom vígan zengő húrja
Elszakadt már régen.
Álnok sorsom egyet hagyott,
A fájdalmast épen.

Hányszor sírtak fel a húrok,
Belezúg a végzet!
Mily sokszor vágott közénk
A kegyetlen élet!

Hányszor ütik meg a kopott
Rozsdás öreg lantot!
S nem hallják meg a felbúgó
Fájó panaszhangot!

Csepel, WM gyár, 4-es üzem, 1943. február 15.

Pergő napok

Hova szálltok olyan gyorsan,
Tarkabarka fellegek?
Megálljatok! Ne hagyjátok
Árván a bús kék eget!

Felhő nélkül szegény az ég.
Hadd formáljak tündérkertet!
Egy kicsit eljátszadoznék,
Hadd legyek még újra gyermek!

Megálljatok, ne szálljatok,
Úgyis elvisz majd a szél!
Tarka felhő, bárányfelhő
Többé vissza sose tér.

Szigetszentmiklós, 1943. március 28.

Marókanak

Embertől szeretve,
Istentől megáldva
Nyíljon ki lelkedben
A jóság virága!

Szigetszentmiklós, 1943. április 18.

Delej

Áll a gép mellett, serényen mozog,
És ég a munka dolgos két kezében,
De szemében a vágy tüze lobog,
Lelke ott jár a rónák kék egében.

Száll a füst, olaj, égő vas szaga,
Ő érzi a zöld füvek illatát.
Menne, vagy inkább repülne haza,
Hol a szénaágy boldog álmot ad.

Földimádó, nyílt szemű ősmagyar,
De sorsüldözött szegény, elbukott.
Szárad, mint őszi dérütött avar,
Mert neki föld a sokból nem jutott.

Zúg, morog a gép, cseng a vas, acél.
Nem hallja, csak a pacsirta dalát.
Álmodó lelkében csak egy a cél,
Lényét a föld és a rög hatja át.

Kezében az anyag, előtte a gép.
Vágja a rendet, hajtja a lovat,
Barázdákat húz, fogja az ekét,
Napfényes mezőn vígan szántogat.

Reggel, ha megy, lelke a dülőúton jár,
Mozgása friss, rugalmas és könnyed,
S mikor elnyeli a fekete gyár,
Titkon letörül egy hulló könnyet.

Szigetszentmiklós, 1943. május 26.

Legenda

(Feleségemnek)

Amikor még a Megváltó,
Kősírából égbe nem szállt,
Akárcsak egy más halandó,
Emberek közt a földön járt.

Mendegélt a szőlők között,
És ahogy a dűlőt járta,
Gyors kezekkel ott kötözött
Serényen egy ifjú lányka.

Megállt Jézus a csapáson.
Szólt a lányhoz szelíd hangján:
Ha megsegít a jó Isten,
El is végzed már, kis leány!

– Ugyan – szól az-, ezt a semmit?!
Odaveti úgy könnyedén.
Már ha segít, ha nem segít,
– Mindenképpen elvégzem én!

Jézus ránéz a kis lányra,
Nem szól semmit, továbbmegyen.
Hanem másnap alkonytájban
Csak ott jár a szőlőhegyen.

A lányka még mindig ott van,
Sírdogál, és hull a könnye.
Amíg egyet beköt gyorsan,
Kibomlik a másik tőke.

Kötözget már reggel óta.
Sötétig volt tegnap este.
A két tőke kifog rajta.
Varázs, vagy tán átok verte?

Megáll Jézus a csapáson,
Hangja csendül lágy szelíden:
– Végzed is már, kedves lányom,
Ha megsegít a jó Isten!

– Bizony, hogyha Ő nincs velem,
Bár hajnaltól nincs megállás,
Hiába hull verejtékem,
Nincs munkámon istenáldás.

És a varázs már meg is szűnt,
Engedelmes minden tőke,
A titkos bontó kéz eltűnt,
Áldás borul a szőlőre.

És a lányka térdre omlik,
Keresi a jó idegent,
Senkit sem lát, könnye hullik,
Galamb száll a szőlők felett.

Én nem tudom, igaz volt-e
A szőlőtő legendája.
Édesapám így mesélte
Valamikor hajdanában.

Kötözgettünk a szőlőben
Kis falunknak határában,
Alig volt már egy-két tőke
Estefelé, alkonytájban.

Szigetszentmiklós, 1943. június 20.

Félreállok

Lassan-lassan megnyugszik a lelkem.
Ajkamon panasz nemigen zendül.
A csalódás már nem fáj úgy nekem,
A dúló vihar szellővé enyhül.

Nem fáj, hogy senki, névtelen lettem,
Agyonhallgattak, nem kellett dalom.
A fájdalmat csöndesen leteszem,
És vánkusként fejem alá hajtom.

Jöjjenek hát a zengő lantosok,
Kiknek a hírnév, dicsőség kijár!
Én a költészet egén nem vagyok
Csak egy névtelen, szürke madár.

Félreállok csendben, észrevétlen.
Mélyen elásom öreg lantomat.
M megbékélve várok útra készen,
És fáradtan eldobom tollamat.

Szigetszentmiklós, 1943. szeptember 17.

A szellő és a lány

Kip, kop, kipi kop, kip, kop,
Kopog a kis cipellő.

– Hová sietsz, kisleány?
Kérdi az esti szellő.

– Ugyan, menj a dolgodra!
Nem kötöm az orrodra.
Amott van egy felhőcske,
Őt kergessed, szellőcske!

– Nem mondod meg? Persze, nem!
Nagy titok a szerelem!
Csak én tudom, hova mégy.
– Jaj, szellőcske, ne beszélj!

– Nem árullak el, ne félj!
– Jaj, a szívem úgy dobog,
Talán visszafordulok.
– Meg ne tedd, te, kis bohó!
Csókolózni nagyon jó!

– Ha megtudja az anyám!
– Ne félj, ő is volt leány!
Sokszor látta szellőcske,
Futott, mint az őzecske.

Akkor is volt felhőcske,
Azt kergette szellőcske.
Nem mondta el senkinek,
Továbbsuhan, s nevetett.

Csepel WM gyár, 46-os üzem, 1943. augusztus 5.

Kelj fel, anyám!
(Kohan János munkatársamnak)

Anyámat sohasem ismertem,
Kicsi voltam, mikor itt hagyott.
Árva lettem létem kezdetén,
Az én napom korán leáldozott.

Mikor leszállt bús feketén
Esténként az alkony,
A halál nem engedte,
Nem jött, hogy altasson.

Nem mondhatta csengő hangon:
Gyöngyharmatom, kis csillagom!

Nem jöhetett kis ágyamhoz,
Mikor forró lázban égtem.
Nem ölelhetett magához
Anyám, hogyha nagyon féltem.

Kelj fel, Anyám,
Árva fiad
Csókodra vágy!

S ha sötét bú szakad reám,
Lesz napom a bánat egén.
Boldog voltam egy éjszakán,
Aludtam anyám kebelén.

Csepel, WM gyár, 4-es üzem, 1943. október 28.

Karácsonyest (Feleségemnek)

Vén eperfa árnyékában
Nádfödeles, mohos fészek.
Jó, hogy takarják a lombok,
Olyan kopott, oly szegényes!

Sár a fala, padozata,
Nincsen benne fényes bútor,
De panasztól mégsem hangos,
És nem csendes néma bútól.

Meg van terítve az asztal.
Bíztatásra senki sem vár.
Jó az étvágy, hamarosan
Üres marad a cseréptál.

Karácsonyra készülődnek,
Sok jó azért most sem akad,
Ünnepi színt, hangulatot
Inkább csak az áhítat ad.

Karácsonyfa árnyékában
Tudták, lelkükben érezték,
Ott állt a földes szobában
Az imádott kedves Vendég.

Szigetszentmiklós, 1944. március 20.

Judit asszony öröksége

De szomorú egy éjszaka,
Még csak egy csillag sem ragyog!
Halkan hull az őszi eső,
Kopogtatja az ablakot.

Judit asszony mégsem alszik,
Nem alszik már napok óta.
Olyan, mint az alvajáró,
Bánat és gond sír le róla.

Az asztalon haldokolva,
Pislákol egy kicsi lámpa.
Nem is igen ad világot,
Éppen csak, hogy ég a lángja.

Fehér ágyban kicsi lányka,
Alig hogy van, beteg szegény.
Láztól piros az orcája.
Gyógyulásra nincsen remény.

Arcocskáján mosoly dereng,
De kék szemével messze néz.
A lelkével még itt mereng,
De kinyúlt már érte a kéz.

Néha jól van, máskor rosszul.
El-elfogja egy-egy roham.
Lélegzete mind nehezebb,
A végzet már száguld, rohan.

Judit asszony nézi némán,
Nem mer sírni, csak magában.
Arca fehér, mint a márvány,
Meg-megremeg a két válla.

Ülj az ágyamhoz, jó Anyám!
Közel hozzám, szépen kérlek!
Az imént rosszat álmodtam,
Maradj itten, nagyon félek!

Mit álmodtál, virágszálam,
Édes, kicsi gyöngyharmatom?
Rád nézett tán egy egérke?
Nosza, mondd el, hadd hallgatom!

Enyelegve beszél Judit,
Noha vonaglik az ajka.
A fájdalom egész lényét,
Mint sas körme tépi, marja.

Lejött hozzám egy szép angyal.
Aranyból volt a ruhája,
Sötét haja a földig ért,
Fekete volt a két szárnya.

Reám nézett éjszemével.
Ajka nyíltott ilyen szóra:
Elviszlek még máma éjjel,
Az éjféli kakasszóra.

Ne félj, gyöngyöm, csalogányom!
El-elcsuklik Judit hangja.
Mit sem jelent az az álom,
Rá se gondolj az angyalra!

Mégis zárd be jól az ajtót,
És tedd rá a keresztvasat!
Nagyon félek az angyaltól,
Jaj, a szívem majd megszakad!

Aludj, szívem, kis bogárkám!
Minden ajtó be van zárva,
Az ablakon sűrű a rács,
Nem fér be az angyal szárnya.

Hátha bűvös kulcsa vagy?
Minden ajtót felnyit, kizár.
Mit ér akkor a keresztvas,
Ablakon a sűrű vasrács?

Akkor mégis elvisz engem,
Hiába őrzöl, jó Anyám!
És ha felmegyek az égbe,
Árván marad alvóbabám.

Ki mosdatja, öltözteti?
Ki fésüli aranyhaját?
Kire hagyom, ki szereti,
A kék szemű alvóbabát?

Kire hagyjam? Óh, ha tudnám!
Aki nem veri meg soha!
Terád hagyom, Édesanyám,
Te nem leszel majd mostoha.

Vigyázz majd rá, jó Anyácskám!
Nem maradok fenn az égben.
Ha kinő az angyalszárnyam,
Leszállok hozzád a földre.

Judit asszony ajka mozog,
De nem szól egy árva szót sem,
Összeroskad az ágy előtt.
Ne hozz éjfél, ó, Istenem!

Állj meg, idő mindörökre!
Csak egy évig, csak egy órát!
Egy percet még, irgalmas ég,
Add nekem még az éjszakát!

Csak most hagyd ki még az éjfél,
Hadd várjon a piros hajnal!
Édesanyám, a bűvös kulcs!
Kergesd el a sötét angyalt!

Nem is érti, csak tán érzi
Sóhajba fúlt gyenge hangját.
Édesanyám, el ne feledd,
Rád hagyom...az...alvó...ba...bát!

Judit asszony őrzöng, sikolt.
Haját tépi két kezével.
Tébolyultan viaskodik
Láthatatlan ellenséggel.

Temetnek egy kis koporsót.
Judit asszony nem is tudja.
Alvóbaba van a karján,
Csitítgatja: csija, buja!

És azóta az ablakát
Minden este sarkig tárja.
Ó, Istenem, hát mikor jön,
Mikor nő ki már a szárnya?

Úgy virrad meg térdre esve
Minden reggel az ablaknál,
Az emberek sajnálkoznak:
Aranyhajú kis angyalt vár.

Nem tesz vasat az ajtóra,
Az ablaknak nincs már rácsa.
Hadd férjen be a kis angyal,
Ne akadjon meg a szárnya!

Évek jönnek, évek múlnak.
Juditnak már ősz a haja,
De ölében mindig ott van
A kék szemű alvóbaba.

Babusgatja, lefekteti
Százszor egy nap, álmát lesve.
Altatódalt dúdol neki,
Csija, buja, szívem szentje!

Könnytől ázott alvóbabán
Nem látni már semmi szépet.
Lecsókolta már arcáról
Réges-régen a festéket.

De szomorú egy éjszaka,
Még csak egy csillag sem ragyog!
Halkan hull az őszi eső,
Kopogtatja az ablakot.

Néma csend van a kis házban.
Éjfél mutat már az óra.
Judit asszony ott az ágyban
Nem riad a kakasszóra.

Judit asszony mélyen alszik,
Nem hallja a kakas szavát,
Dermedt karral ölel át egy
Ütött-kopott alvóbabát.

Csepel, WM gyár. IV. üzem, 1944. május 10.

Homokbuckán

Porszem csillog az ujjamon,
Kézzel alig fogható,
Oly kicsike, oly parányi,
Szemmel alig látható.

– Mi a kicsi, és mi a nagy?
Kérdezi az értelem.
– Íme, nézd hát! – s képzeletben
A porszememet átszelem.

Nagyszerű és szép eredmény!
Tehát kaptál két felet.
Csináld tovább! Még egy vágás,
Most kaptál négy negyedet.

No csak tovább, még ne állj meg!
Most jönnek a nyolcadok.
Tizenhatod, harmincketted,
Majd aztán a századok.

Az egész is csak parányi.
Hát a tized százada?
Százezrednyi részén is
Mindig marad hányada.

Igazad van. Azt gondoltam,
Egyenlő a semmivel.
Lássuk tehát, mi a nagyság,
Ha a kicsi nem fogy el!

Összehordom a részeket,
Adok hozzájuk sokat.
Nézd, már elég jól látható,
Van tömeg, súly, térfogat!

Pergetem a porszemeket,
Van már egy egész halom.
Hozzáadom a hegyeket,
Elég nagy-e már vajon?

És ami a világűrben
Mint a gyémánt úgy ragyog,
Milliószor is nagyobbak
Az égen a csillagok!

Kitárul a szörnyű nagy úr,
A kis porszem egyre nő.
Tébolyult számok keringnek,
Fényév már az átmérő.

Parányi a legnagyobb szám,
És a kicsi nagy lehet.
Kicsinek vagy óriásnak
Végét soha nem leled.

Pihenek egy homokbuckán,
Mélyen lehajtom fejem.
Porszem csillog az ujjamon,
Isten súlyos kezét érzem...

Szigetszentmiklós, 1944. október 17.

Sóhajok hídja

Ó, de sok jaj, én Istenem!
Sóhajoktól zúg a terem.
Puha, fehér kórházi ág,
Álmot, nyugtot egyik sem ad.

Ó, de sok jaj, én Istenem!
Orgiát ül a gyötrelem.
Egyik égett, másik vágott,
Föl-alá jár, ha lába ép,
Nyög, jajgat, kit ágyhoz láncolt
Nehéz sorsa, és kínja tép.

Ó, de sok jaj, én Istenem!
Mennyi sóhaj és küzdelem.
Ha szünetel a fájdalom,
Két szemére álom borul
Tán az Isten jóvoltából.

Majd környezi újabb kétség,
Árva lesz és elhagyatott.
Békét, nyugalmat nem talál,
Kísért a rém, a zord halál.

Csepel WM Kórház, 1945. szeptember 11.

Sötét mezőn

Sötét mezőn járok.
Az ösvényt keresem,
Mely rajta átvezet,
De sehol nem lelem.

Lépni már nem merek,
Tétován megállok,
Keresek egy kezet,
És csodára várok.

Csalóka ingovány,
Örvény, sötét folyó.
Hol a helyes irány,
Merre van a gázló?

Millió kérdés ront nekem
Az évezredek folyamán,
De hallgat a gőgös értelem,
Néma a büszke tudomány.

Voltam-e mielőtt lettem?
Leszek-e majd, ha meghalok?
Láttam-e valaha testem?
Voltam-e egyéb, mint most vagyok?

Kezdet óta gyűjtöm a fényt,
Szolgám lett a fényes villám,
Mégis úr a köd, szürkesség,
Itt-ott villan egy-egy csillám.

Meglopom a tudás fáját,
De hány rossz gyümölcsöt szedek!
Néha egy-egy földi morzsát
Istenek kegyéből nyerek.

Tudom, mennyi vérem sejtje.
Tudott szerveim munkája,
De az énem ismeretlen,
Titok önmagam számára.

Nem mutatja meg műszerem
Legnagyobbat, legkisebbet,
Nem látom meg, nem észlelem
A térben a legmesszebbet.

S én, szánandó szegény lélek,
Bolyongok a nagy útvesztőn,
Apró, kis morzsákon élek
A derengő sötét mezőn.

Szigetszentmiklós, 1945. november 21.

Ketten a napsütésben *(Feleségemnek)*

Nézd csak, ragyog az áldott nap!
Mindenhova eljut a meleg fény,
Pedig késő ősz van.
Én is őszbe fordultam rég.
Hozzál derűt nekem, jó, kicsi tündérem!
Állok a tél kapujában.
Légy számomra napsugár!
Szeress, édesem! Holnap késő lesz talán!

Szigetszentmiklós, 1946. szeptember 17.

Penészvirág

A szentestét várom,
És az öröm ünnepén
A bút szívembe zárom.

Hiába vártál ünnepet,
Fiacskám, édes gyermekem!
Jézuska hozzád nem jöhet.

Azért, kicsi fiam, ne sírj!
Jézus nem lesz mindig szegény,
Könyvébe téged is beír.

Sötét pincék nyirkos ölén
Sok-sok apró penészvirág,
Hozzátok is eljut a fény!

Lesz még ünnep, s angyalok
Házzól házra csendben járva
Zörgetik az ablakot.

Kérdezgetik kedvesen,
Van-e kislány, kisfiúcska
Odabenn?
Száz csomaggal itt vagyok,
Egyet-egyet itt hagyok.

Penészvirág, bús kis árnyék,
Jön még ünnep, lesz Jézuska,
Kicsi fiam, te is várj még!

Szigetszentmiklós, 1947. november 5.

Ünnepváró

Lelkem nem lázadó,
Csak éppen kérdezem,
Kérdezem az Égre,
Ugyan, lesz-e végre
Ezeréves böjtnek
Felmentés a vége?
Hogy a sok álmodó
Szebb napokat lásson,
Virrad-e majd végre
Boldogabb karácsony?

Szigetszentmiklós, 1947. november 15.

Jégtörő Mátyás

Törd meg a jeget!
Ne késsen a nyár!
Lássuk az eget,
Régen szürke már!

Ha tudjuk, hogy a böjt
Majd szebb jövőt jelent,
Könnyebben viseljük
A szürke, bús jelent.

Szigetszentmiklós, 1949. február 10.

Senki szigetén

Múlt, jelen, jövő,
Rövid szócska
Mind a három.
Egyre emlékezni
Egyikben élni,
Másikban remélni
Hosszúnak találom.

A múlt látszólag halott,
Fátyolt reá,
Követ vagy keresztfát!
De tartom a szokást:
Halottról jót vagy semmit!
Hallgatok tehát.

A jelen! Ó, őt ismerem,
De Istenem,
Róla sincs dalom.
Sokat ígér, keveset ad.
Nem fonok babért,
Nem festek glóriát.

A jövő! Róla sem zengek éneket.
Higgyem, hogy nem lesz cselszövő?
Reméljek talán?
Higgyem, majd...hátha?
A munkából áldás is jut,
Nemcsak az átka?

De a bús rabszolgakortól
Hosszú volt az utam.
A hitem elhagyott régen.
Mit nyertem a vámon,
Elveszett a réven.

Mostan a jelen
Jövővel kérkedő.
Csalódások után,
Kifosztottan, árván
Lettem én kétkedő.

Mások futnak,
Szivárvány integet.
Én egyedül állok
Senki szigetén,
Semmire se várok.

Sötét rém kísért,
Új csalódás érhet.
Délibábos hámezőkön
Remény nélkül élek.

*Csepel, WM gyár, „Tüdővészterjesztő-telep” 9. *,
1949. február 18.*

* A 9-es légoltalmi bunker 2 m vastag falú, hideg,
napfény nélküli, nyirkos helyiség. Akkori munkahelyem.

Ősz

Mint fáradt ősz anyó, mélyen elmerülve
Búsan gubbaszt némán a küszöbön ülve.

Jaj, hiszen oly árva! Itt maradt egyedül,
Hova, hová menne? A múltba menekül.

Mindenét od'adta, már semmit sem remél.
Nincs jelen, jövő, csak múlt, hát arról mesél.

És ha kigyúl arcán az emlék derűje,
Szürke fellegekből fátyolt von eléje.

És mikor rágondol a bús elmúlásra,
A sűrű eső az ő könnye hullása...

Szigetszentmiklós, 1949. április 15.

Szelíd hős

Volt egyszer valaki rég,
Akit üldözött a világ.
Ellensége volt a nép,
És vesztére tört a király.

Egyedül volt, mégis harcolt
Remény nélkül, egymagában.
Hódított, de meg nem hódolt
Kemény, emésztő csatákban.

Szelíd volt, és alázatos,
Mégis kemény, törhetetlen.
Viselt gúnyt és gyalázatot
Néma kínban, de töretlen.

Bár előre látta sorsát,
Lépést sem tett visszafelé.
Egy vonalnyit meg nem hátrált,
Ment a biztos halál elé.

És könnyezve, sírva,
A világot nem átkozva,
Bűnösökért imádkozva
Ment a sötét sírba.

És majd egyszer csengve, lágyan
Hívó szava zeng feléd:
Fáradt ember, pihenj nálam,
Ha nyugalmat nem leltél!

És nyújtja a két kezét:
Nézd, vasszegektől sebhelyes!
Fiam, lányom, mindenkiért,
Teérted is szenvedtem!

Megváltottam őszöd bűnét,
A tied is vállalom.
Jöjj, hát hozzám, fiam, lányom,
Itt van béke a világon!

Szigetszentmiklós, 1949. május 13.

Meseálom

Álmodtam egy nagyon szépet.
Álom fest csak ilyen képet,
De még álmomban sem hittem,
Mégis kár, hogy felébredtem.

Már az első kép meglepett.
Egér a macskával játszott.
Farkas, bárány ölelkezett.
Pók még a légynek sem ártott.

A bűn sírt az oltár előtt,
A pogány zsolozsmát kezdett.
Bánat szállta a vétkezőt,
És a hitlen zsoltárt zengett.

Hit vett erőt a kételkedőn.
Üdvöt nyert az elkárhozott,
És az ördög a térdeplőn
Ájtatosan imádkozott.

Szigetszentmiklós, 1949. június 6.

Kutató Sámuel

Kerestem a szívjóságot
És a tiszta, próbált erényt,
Az egyenes Igazságot,
A hitet és bízó reményt.

Végre sok bolyongás után,
Láttam, hogy a vesztett Remény
Az élet zord országútján
Lent a porban hever szegény.

Cifra rongy volt a szeméten
A megjátszott, mondott Erény.
Adták, vették olcsó pénzen,
Mint árut az út szegletén.

A Szívjóság halálra várt
Fent az Olajfák-hegyén.
Poroszlók közt szelíden állt,
Vér arcán, bilincs kezén.

Az Igazság kintől égve,
Meggyalázva a Golgotán
Haldokolva, égre nézve
Felszegezve függött a fán.

Szigetszentmiklós, 1949. június 13.

Útra keltem

Útra keltem egy délután,
Lelkem vággal volt tele.
Hajóm repült,
Hajtotta a remény szele.

Én is mosolyogtam,
Derű volt velem.
Szép az élet!
Daloltam. Istenem!

Kavargó örvények,
Gyilkos szirtek között
Reményem elveszett,
Hajóm összetörött.

Kétó* kacagott,
De megszánt az átkozott.
Aztán otthagzott,
Ahová kidobott.

Összetörten hevertem
A kínból vetett ágyon.
Akkor éjjel és azóta
Nehéz lett az álmom.

Szigetszentmiklós, 1949. július 17.

* A viharos tenger istene

Kis madárka

Kis madárka
Tört szárnyakkal
Vergődik a réten.
Kis madárka,
Szegény árva,
Nem is olyan régen
Fütyürészett,
Dalolgatott
A hajnali szélben.

Kis madárnak
Mi bűne volt?
Semmi, semmi,
Csakhogy éppen
Régi dalt fújta.
Nem szerették,
Megdobálták,
Hessegették.
S hogy megjárta!
Sok volt a kő,
Sok találta.

Kis madárkát
Kézbe veszik,
Forgatják, és
Nézegetik.

Olyan is volt,
Aki sajnálkozva szólt:
Szegény, még az
Imént dalolt!

De a többi lehurrogta:
Elég lesz már!
Hallod? Elég!
Ki sajnálja?
Kopott, szürke
Kis veréb volt!

Szigetszentmiklós, 1950. január 21.

Búg a cséplőgép (Cséplési emlékül Mikinek)

Pöröl a traktor, búg a gép,
És a torka mohón nyeli
Bomlott kékék tízezreit.
A gép remeg,
Peregnek a
Búzaszemek.

Kipi kop, kipi kop,
Imádságos ének,
Drága szemecskéi
Új, fehér kenyérnek.
A cséplőgép vígan dalol
Egy a ríme: kenyér, kenyér,
Áldott kenyér!

Búg a gép. Süt a nap.
Mint az égő nyilak
Hullnak a sugarak.
Gyors a munka és nehéz.
Forró testekről
Verejték szakad.
Az ember is gép,
Forgó kerék.

Mennyi kérges, áldott tenyér
Küzd a porral a kenyérért!
Porlepett emberek hordják
Az ősz ígéretét.

Te is ott vagy a sok között,
Te is harcolsz, kicsi fiam!
Arcodon a por
Mint fekete sár ragyog.

Hogy ott vagy, az derék,
Mert ujjad a gép
Roncsolta szét.
Hajadban a toklász
Borostyán és babér.

De a szívem egy gondolatra
Megremeg. Fájdó kezéd
Tán most ütötted meg.
De ha megpihen a gép,
Leteszed a villát, gereblyét,
Könnyel mossa le anyád
Kicsi hős fiát.

S amit kerestél,
A nehéz kenyeret
Imával szenteli,
Könnyével sózza meg.

S ha én elfordulok,
És szólni nem tudok,
Ne kérdezd okát!
Úgy sem felel szóval,
De barna kezéd
Mint férfiét szorítja
Hallgatag apád.

Pihen a gép, jóllakott.
Fölfalt búzát, rozsot,
Árpát és zabot.

Tedd le hát a
Villát, gereblyét,
Kicsi fiam! Jó ideje
Szérű volt a hálósobád,
Boglya töve, szénakazal
A nyoszolyád.

Áll a dob, nem morog,
Elfáradt, nem forog.
A szérűket csend,
Béke üli meg.

Pihen a gép,
Nem rázza a
Szörnyű iram.
Te is alhatsz reggelig már,
Kicsi fiam, édes fiam!

Szigetszentmiklós, 1950. július 23.

Szivárvány

Valamit keresek
Egy életen át.
Halom van belőle,
Mit a hazugság
Ezer évig
Halomba hányt.

Ide, ide hát!
Hol van a lobogó,
A szent, az Istentől való?
Hogy millió kétkedő
Összefogjon,
Hívó legyen,
Földet győzzön,
Eget vívjon!

Ide hát! Mindegy a színe,
Ha a nép szíve
Dobban a selymen át!

Ide, ide hát a lobogót,
Ami elveszett,
Vagy talán sose volt!
Ide hát
A becsület zászlaját!

Hol van a lobogó,
Millió szenvedő,
Örök lázadó
Igazság kereső
Ezer éves álma?

Lássam, hogy lobog!
Ezért a zászlóért
Máglyán is meghalok!

Egyenlők legyenek
Erősek, gyengék,
Kicsik és nagyok!
Hogy ezért küzdeni tudjak,
Élni, élni akarok!

Szigetszentmiklós, 1951. február 4.

Szabad farkas

Valamit keresek,
Valami hibázik.
Hogy ember lehessenek,
Valami hiányzik!

Megvan az mindenütt,
Legalábbis névleg.
Ráfogják, színezüst,
De hamis a mérleg!

Városban nem lelem,
Falun is, tanyán is
Hiába keresem.

Emberek közt nincsen,
Jobb eset, bujdosó,
Vagy bezárt kilincsen
Bilincsben sorvadó.

Emberek közt nincsen,
Ó, én Uramisten,
Hát hol is keressem?

Ha ember nem leszek,
Nem kell ember módja!
Vadonban vad leszek,
Élek azonmódra!

De soha nem leszek
Hitvány emberféle,
Elvet, szívet, lelket
Nem cserélek mégse!

Különb sorsot veszek,
De rab mégsem leszek!
És a kevés nem kell!
Ha nem bírok sokkal,
Meghalok az erdőn
Szabad farkasokkal!

Szigetszentmiklós, 1951. április 1.

Aranymadár

Kék vizeknek partján
Horgonyát kivetvén
Arany fövényre száll
Gyémántok szigetén.

Gyémántok szigetén
Versenyt kavicsozik
Vidám törpe néppel
Rubin kövecskékkel.

Játszva építi meg,
Mint a nagy alkotó
Világát semmiből,
Mert hisz, és álmodó.

Így lesz aranybárány
A tengericsutka,
Szép címeres ökör,
Tehén vagy borjacska.

Tört cserépfazékban
Kész az étel, meleg.
Túrós csusza sárból,
De a vendégsereg
Dicséri, hogy remek.

Mert akarja, hiszi,
Mozdulnak a hegyek,
Csupor vízből folynak
Patakok és erek,
Folyamok, tengerek.

Mesevilág rabja
Magát mosolyogja.
Mesevilág messze,
Csaknem elfeledve.

Mesevilág rabja
Komoly könyveké lett,
Tudományban gazdag,
Csalódásban vénebb.

Szomorú az ének,
Ezüstmókust,
Aranymadárt,
Gyémántfelhőt
Megették az évek.

Álmosak a hegyek,
Régen nem mozdulnak,
Lusták és nehezek.
Csuporból nem folynak
Patakok, tengerek.

Hajókat ringató
Kék tavak nincsenek.
Sárból kalács, rétes,
Hiába kínálják,
Nem ízlik, nem édes.

Hófehérke, Csipkerózsza
Új lovagra vár,
Nincsen, aki keltegesse,
Mostohától mentegesse,
Messze elment mindörökre.
Kár, kár, kár!
Nem jön már a kisfiúcska,
Egyetemre jár...

*Szigetszentmiklós, Csepel Autógyár, X. üzem,
Készáruraktár, 1951. április 10.*

Őszibarackvirág

Egymás mellett álltak
Ott a buckaszélen.

Az egyik rózsaszín,
Mellette a másik
Tűzvörösben játszik.
A tűzvörös bódít,
Ártatlanul hódít.

Rózsaszínű fácska
Bíbor színre gyúlva
Kicsit ingerkedve
Állt nekipirulva.

Én is idejöttem,
Mély csend van köröttem,
Ki sem nyitom számat,
Mégis hív lélekkel
Imádkozom nálad.

Csodálom a Kezet,
Amely ilyen színnel,
Illattal megáldott.
Nyári nappal érlel,
Majd megáld hamvassal,
Szép őszi barackkal.

Kedves kicsi fácska!
Ahogy megöleltem,
Rózsaszínű ága
Megmozdult felettem.
Úgy hullott rám onnan
Egy viráglevélke.

Nem tudom, kérte-e,
Mi volt a szándéka?
Tán csak szívem vélte,
– Költő van így néha –,
De a kis levélke
Ma is megvan nálam
A tárcámba téve.

Szigetszentmiklós, 1951. április 28.

Végállomás

Mindennek vége lesz egyszer.
Ki elindult, oda is ér,
Hova nem utazik senki
Menettérti jeggyel.

Egyszer mindenki odaér,
Kéért milliók szeme sír,
És a millió névtelen,
Akikről a történelem
Némán hallgat, mint a sír.

Mindegy, hogy egyik nagy,
Világformáló agy,
Vagy sárból mintázott mű
Másnál az anyag.

Mindegy, hogy millióktól áldott,
Vagy annyitól átkozott,
A szabadság hűségese bajnoka
Vagy népek elnyomó zsarnoka.

Mindegy, hogy ki volt, aki távozik,
Az örök renden mi sem változik.
Idő vagy tér nem szenved változást,
Emberről csak ember vesz tudomást.

De az eszme örökké élni fog,
Nem törik meg, mint az ember teste.
Nem tűr meg láncot, béklyót az elme,
A hatalom nem szegzi keresztrel!

Szigetszentmiklós, 1953. március 15.

Szeptember végén

Szeretem a bús őszt
Szürke alkonyával.
Harmatos hajnalát,
Déli ökörnyalát,
Álmos délutánja
Altató mély csendjét,
Mélabús holdjával
A merengő estét.
Mégis megkönnyezem,
Ahogy alázattal
Áll sírjának szélén,
Így szeptember végén.

Szeretem a bús őszt
Sokszínű arcával,
Felhők tengerében
Még meleg napjával.
De fáj elmúlása,
Sárguló levele,
Lombjának hullása.
Majd egyszer úgy lehet,
Nem várok több telet,
Nagyon fáradt lévén
Pihenni elmegyek
Így szeptember végén.

Szigetszentmiklós, 1953. szeptember 29.

Maxima culpa

Kinek nem volt bűne soha,
Híven szolgált urat, hazát,
Mért keserű hát a sorsa,
Hisz ma is húz jármot, igát?

Ki nem ismert soha szépet,
Nyomorgott, és árnyékban élt,
Ág is húzta, tüske tépte,
Éppen csak, hogy gazdát cserélt.

Most is ő védi a hazát,
„A független szabadságot,
Ezredéves jogát, jussát”
Húzva koloncot és jármot.

Amit Mohács, Mohi-pusztá
Érintetlen egész hagyott,
Nagymajténynál nem lett kurta,
Világosnál meg nem kopott,

Átkos lelkek mind eladták.
Kétharmadnak más az ura,
Fölhabzsolják minden javát,
Nekünk csak a morzsa jutott.

Szigetszentmiklós, 1954. július 22.

Őszi nap

El ne hagyj még, őszi nap,
Mosolyogj rám szépen!
Cirógasson sugarad,
Élvezzem az enyhedet!

Bánatos, szép őszi táj,
Mért szeretlek oly nagyon?
Tán mert olyan szelíd báj
Búja honol arcodon?

Szeretem a szelídséged,
Ahogy lassan, alázattal,
Megnyugvással még a télnek
Valami szent megadással.

Szigetszentmiklós 1954. szeptember 9.

Az eldobott Isten

Amíg bizton érzed magad,
Nyelved könnyen tagad,
És a lelkedből elveted,
De a halál árnyékában
Hozzá térsz, és megleled,
S hívod eldobott Istened.

*Szigetszentmiklós, Csepel Autógyár, V. kút,
1955. január 13.*

Vihar

Nevetsz hiten, imádságon,
Mikor simán megy a hajó.
Viharfelhő nincs a tájon,
Könnyű szívvel könnyű a szó.

Félsz, ha zúgva jön a hullám.
Jaj, de sötét, komor az ég!
Mily rémisztő a sok villám,
Fenyegető a messzeség!
Ó, én Uram, én Istenem,
Jön a halál, el kell vesznem!

Most visszatér gyermekkorod.
Emlékeid homályában
Bontakoznak feledt sorok.
És a halál árnyékában
A tagadó sírva zokog.
Hallod a vihar zajában,

Mikor anyád kicsi kezéd
Összetéve imádkozott.
Elmondatta lassan veled,
Ami békés álmot hozott,
Mikor este lefektetett
És arcodra csókot adott.

Most hallod a kedves hangot
Minden egyéb hangnál szebbet,
Mint egy zengő lágy harangot,
Ahogy búg a drága csendben:
Távozzék tőlem haragod,
Miatyánk, ki vagy a mennyben!

Úgy érzed, hogy derül az ég,
A tengert már nem retted,
Most már biztat a messzeség,
Anyád fogja újra kezéd,
S te mondod, mint valaha rég,
Szenteltessék a te neved!

Könnyel telik meg a szemed.
Tart a remény, és nem hagy el,
Halál völgyén bizton vezet.
És egy zengő szózat felel:
Miért csüggedsz, fogom kezéd,
Kicsinyhitű, mért kétkedel?

*Szigetszentmiklós, Csepel Autógyár, 5-ös kút.
1955. június 13.*

A hiányzó csillag

Volt nekem egy szép Csillagom.
Lehullt egy szomorú napon,
És a helyén azóta is
Üres az ég nagyon, nagyon...

Szigetszentmiklós, 1957. november 25.

Mea culpa

Telerakva minden ága,
Földig húzza sok virága.
Piros mosoly van a rózsán,
Árad róla a tisztaság.

Susog egy hang: – Ne csak nézzed!
Ne sajnáld hát, hanem tépjed!
A hang újra unszol engem,
Susog, kísért a mély csendben:

– No ha te nem, majd magad lásd,
Más viszi el a sok rózsát!
Mozdul kezem minden ujja
Óvatosan érte nyúlva,

De míg egyiket letöröm,
Színehagyott lesz az öröm.
Még egyet törve az ágról,
Mintha lopnék az oltárról.

S hogy összemarta a kezem,
Jó lesz az vezeklésképpen!
S mint ki bűnét szánja-bánja,
Szemlesütve megyek haza.

*Szigetszentmiklós, Csepel Autógyár, 1
958. június 30.*

Szabad vagyok

Szabad vagyok, szabad tehát!
Lehet, szabad rongyban járnom,
Innom kárhozottak borát,
Télen szabad éhen fáznom.

Szabad jelszavakkal élni,
Hízni színes ígéreten,
Ámításban vakon bízni,
Egy életen rendületlen.

Szabad, és kell is dicsérni,
Ami szégyen és gyalázat,
S hogy ne lássák, elrejtteni
Szabad piruló orcámat.

Szigetszentmiklós, 1959. szeptember 9.

Tegnap és ma

Sok földet bírtam hajdanán
Ásón, lapáton, taligán,
Mert szegény voltam és erős,
Munkában gazdag, tehetős.

Egy Holdam volt, az égi csupán,
Mosolyogva csalt meg csúnyán,
Pedig lovam tán lett volna,
Pegazus, ha futott volna.

De nem értem soha oda,
Ma sem vetem, nem is szántom,
Még az a kis föld sem enyém,
Amit bírok a lapáton.

Szigetszentmiklós, 1959. szeptember 6.

Sírfelirat *(Feleségem sírjánál)*

Nyugszol, fiacskám, gyermekem
Anyáddal együtt csendesen!
Egykor én is ide vágyom,
Három szívnek egy sír ölén
Édesebb az örök álom.

Szigetszentmiklós, 1959. november

Megbocsátás (Emlékkönyvbe)

Lelkedbe jegyezve,
Sohase feledve
Halljad Jézus szavát,
Ki vérrel fertezve,
Keresztre szegezve,
Halákínok között is
Minden bűnt megbocsát!

Szívedre hallgass, ha ajtód előtt térdel, aki bántott, és most irgalomért kérlel! Az ész nem szán meg, ridegen mérlegel. Csak szívedre hallgass! Így nem vétkezel.

Szigetszentmiklós, 1960. január 2.

Arckép

Őszi tájék, mély mélabú,
De szent béke honol rajta,
Merengő, szelíd, szomorú,
Ez az Édesanyám arca...

Szigetszentmiklós, 1961. november 5.

Bálványimádók (*Maróka lányomnak*)

Éjszakába nyúló, hosszú téli esték,
Künn alszik a világ, elhal minden láрма.
Csak kettőnk ajkán él a szó, meghitt beszéd,
És a félhomályban duruzsol a kályha,
S táncol, imbolyog a tűz tétova lángja.

Fel-felcsillan, villan pattogó parázsa.
Meleg a szobácskád, a tiszta kis fészek.
Kint füttyül a szél, de bent a csend varázsa
Honol, és mély templomi nyugalmat érzek.
Kíváncsi paraszak hunyorogva néznek.

Hallgatják, miről szól esténként az ének,
Míg költészetünk dicső egén járunk,
Két bálványimádó, ősi magyar lélek.
Gyöngyszemet keresve halommal találunk,
Annyit hagyott reánk megannyi bálványunk.

Peregnek a remek és drága gyöngyszemek,
Kelet meséiben egyiknek sincs párja,
És a büszkeségtől szívünk is megremeg.
Mennyi tünde ékkő csillog garmadában,
Sziporkázó gyémánt, rubin foglalásban!

És észre se vesszük, kezd hűlni a kályha,
A parázs behunyja hamvas szempilláit,
Nem duruzsol a tűz altató danája.
A félhomály lassan mélysötétre válik,
Szendergő szobádra álmos ablak ásít.

Minket is kerülget, környékez az álom.
Aludjunk hát! Jóéjszakát mondok Neked,
Holnap újtól újul lelkünk a szent lángon.
Két bálványimádó, ősi magyar lélek,
Hűséggel, mi magyar, amíg tart az élet.

Szigetszentmiklós, 1961. december 8.

Áhítat, hálaérzet (Emlékkönyvbe)

Nézd meg a kerti csiga tökéletes szerpentin-
vonásban épített házát!

Csodáld meg a hajnalka tölcserét, amelyben
a színárnyalatok úgy mennek át egymásba,
hogy csak sejteni lehet, hol kezdődik, és hol
végződik a színárnyalat!

Nézd meg az áttetsző, törékeny bibeszálát,
az érett gyümölcs leheletfinom hamvát!

Gyönyörködj a virágok gazdag színváltoza-
tában!

Ha áhítat, és hálaérzet kél a szívedben, akkor
imádkoztál ahhoz a legszentebb lényhez, akit
megközelítő értelmezés híján Istennek mond
a fogyatékos emberi nyelv.

Szigetszentmiklós, 1962. január 19.

Vén körtefa

Vén körtefa áll a kertben,
Alig van már élő ága,
Ami van is, veszendőben,
Gyér a lombja, koronája.

Évről évre szárad egyre,
De lassú a haldoklása,
Olyan, mint a méla ősznek
Észrevétlen elmúlása.

Mégis kegyelettel nézem
Ha nem terem, azt se bánom,
Amíg lesz egy zöld ág rajta,
Pogány kézzel ki nem vágom.

Édesapám oltotta még
Valamikor hajdanában.
Haj, azóta milyen sok év,
Közel száz is, lepergett már!

Elporladt már a keze rég,
De ha terem a körtefa,
Lepi harmadik nemzedék,
Unoka, sőt dédunoka.

Elporladt már régesrégén,
De a szelleme itt maradt,
Mai nap is látni vélem,
A kertben fákat oltogat.

Szigetszentmiklós, 1962. augusztus 5.

Mezítláb

Ó, nem panaszhangok,
Látja lelkem Isten,
Nem a magam dolgát,
Millióknak sorsát
Énekelem itten.

Baromi munka! Nehéz, mint a bűn!
Húzom az igát némán, keserűn.

Elmúlt fél évszázada,
Hogy már be vagyok fogva.

A kezem durva és érdes,
Gyermekfőnek nem kellemes.

Fáradtan fekszem, törődve kelek,
Égető porban mezítláb megyek.

Halásosan elfáradtam, s talán
A sírban sem pihenem ki magam,
És az utolsó ítélet napján
Elalszom a trombitaszót, Uram!

Szigetszentmiklós, 1964. július 20.

Ringató

Bujdokolt a hold,
Szendergett az este,
Fekete vánkását
Feje alá tette.

Álomfátylát az éj
Széjjelteregette,
S gyorsan a földre vetette.

Mélyült néma csendben
Ott fent és itt alatt
Álomdalát zengte
Halkan az éji lant.

Bólogattak a fák,
S lábujjhegyen jöve
Átvette uralmát
Az éj királynője.

Alszik már az éj
És minden itt alatt.
Egy végsőt pendül még,
S elhallgat a lant.

Szigetszentmiklós, 1964. december

Árnyékos oldal

Szép meseautó,
Simán, lágyan futó.
Halk zenét sugároz
Benne a rádió.
És aki benne ül,
Kélyesen hátradúl.
A párna ringató,
Lágyan suhan vele
A meseautó.

Sűrű eső esik
Lassan esteledik.
Barna szárnyú alkony,
Homály ereszkedik.
Közben a szél fütyül,
Távol is, közel is
Téli dalt hegedül.
Egyre mélyebb a sár,
És kocsit húz benne
Egy éhes proletár.

Szigetszentmiklós, 1965. január 2.

Hervad az orgona

Árva lett a háztáj,
Kerti virágaid.
Más lett az ég is,
Más nap világít.

Hervad az orgona,
Nagyon színehagyott.
Vélem, itt állsz előtte,
Ki engem is itthagzott.

Szigetszentmiklós, 1965. május 24.

Fehér gyász

Nyílik a liliom
Dús illatfelhőben,
Fehér gyászban állva
Valakire várva.
Hogy lehet, mért nem jó,
Ki szívből csodálta,
Áradó lélekkel,
Hódolattal állva...?

Szigetszentmiklós, 1965. június 15.

Egykor

Ami kicsi, kevéske volt,
Együtt örültünk mi annak,
Mint valami ölünkbe szórt
Drágakőnek vagy aranynak,

Kertecskének, a kis háznak,
A zsendülő szőlőfürtnek,
A körte- és szilvafának,
A duzzadó termőrügynak,

Árvácskának, hajnalkának,
Égő, tűzpiros porcsingnak,
Csapás szélén a rózsának
Csodálva, ahogy bólintgat,

Paradicsom és paprika,
A futóbab, ha virágzott,
A szép földben borsó, hagyma
Langy esőben hogyan ázott.

Szegényes öröm, semmiség,
Nevetség csak annak, ki dús.
„Hátha másuk is volna még!”
Hozzáteszi, „Szegény koldus!”

Örömből sosem volt özön.
Hogy elmentél, alig akad.
Néha tán. Az is fél öröm.
Ahhoz is csak üröm tapad...

Szigetszentmiklós, 1966. szeptember 21.

Játékmackó

Kicsi fehér játékmackó,
Azazhogy már inkább fakó,
Barnul már a fehér szőre,
Barnán csavarodik őszbe.

Fél szeme van csak szegénynek,
Pedig nem vén ő, csakhát
Kikezdték már az unokák.
Kicsavarva a jobb lába,
Csuklik előre meg hátra.

Reggel vigyázva felveszem,
S a heverőn elhelyezem.
Ott a falnak veti hátát,
S pihenteti béna lábát.

Pihenj, mackó! Most elmegyek,
Estefelé majd benézek.
Ne menj! Maradj! Magam félek,
A bútorok nem beszélnek.
Csak ülök itt, csak hallgatok
Egész nap mind magam vagyok.

Este aztán hallik a szó:
Gyere ide, kicsi mackó!
Beültetem a nádszékbe,
Én fekszem a heverőre.
Amíg alszom, s álmom nehéz,
Egész éjjel tán engem néz.

Reggel újból nagy vigyázva
Kiültetem a díványra.
Indulva, kifelé jövet
Tekintete nyomon követ.
De a szeme oly búsongó,
Szegény bohó, fakó Mackó!

Szigetszentmiklós, 1968. február 13.

Vörös kérdőjel

Nem mondja itt semmi tétel,
Hogy ne lenne tán kivétel.

E világon már ki látott
Szőke cigányt, barna svábot?

Hol nincs tűz, ki látott füstöt?
Nőt, ki utálja a tükröt?

Uzsorást, ki kölcsönt adott,
És nem számolt fel kamatot?

Színészt, aki nemcsak színből,
De sír, nevet tiszta szívből?

Sipistát, ki nem csalt kártyán,
Csak játszott, ahogy a lap jár?

Ateistát Istent hívni,
Csapost, matrózt vizet inni?

Királyt, kinek a palástján
Nem volt vér, sem koronáján?

Oly fehér holló ügyvédet,
Ki csak igaz ügyet védett?

Közért-személyt, ki ha jönnek,
Visszaköszön a vevőknek?

Végezetül ki nem látott
Bábszínházban szovjet füttyre
Egész sereg táncot járó,
Hajbókoló magyar bábót?

Szigetszentmiklós, 1968. június 2.

Őrült (modern) ballada

A tűzben megdermed,
Hó alatt keres meleget.

Vakon jár, tétován bolyong,
Pedig felette az ég ragyog.

Sós vízzel szájában
Fuldoklik édes vizű tóban.
Bár hívogatólag int a part,
Befelé tart, és mint a kő, elmerül.

Befutná a végtelent, és egy helyben topog,
A földön idelent.

Új eszméken töpreng,
De az ókorban bolyong.
Várat épít mohos kövekből,
De rombolja a meglévőt.

Véli, hogy az Andromedán jár,
De elbukik azon, ami láb alatt van és közel.

Rútság mezében kísérti a szépet,
És az ördöggel festet
Templomba szentképet.

Értelmet keres, amiben nincsen,
Amit eldobott magától, az ember és az Isten.

Önmagát keresve énjére nem talál,
S amíg ránevet az élet,
Nem lel benne szépet.

Akkor élne időt kérve,
Ha int a zord halál.
Akkor a szent könyveket bújja,
Credót mormol és Ave Mariát.
A vallás örültje lesz,
Pater nostert deklamál.
Hallucinál, mennyországot vízionál,
Jézus ölébe vágyik,
De az ördöggel cimborál.

Szigetszentmiklós, 1969. június 17.

Titok

Lám, a kis párttitkár
Nyugdíjban van már.
És hiába vár,
Nem bíznak rá soha
Semmi titkot már,
Habár mély titok,
Volt-e oly titok,
Mit rábíztak már.
Az eszembe csak az jár,
Egyáltalán minek is
Van itt annyi párttitkár?

Szombathely, 1969. szeptember 9.

Út a paradicsomba

Jó borissza Boriszláv,
Az iszákos öreg szláv
Paradicskát szeletelt,
Miközben jól beszszelt.
A kád már jó félig volt,
Igencsak egy méter volt.
És az eset úgy esett,
Boriszláv beleesett.
Belesett, elbukott,
De kimászni nem tudott,
A Paradicsomba jutott.

Szombathely 1969. szeptember 11.

Adóslevél

*(A szombathelyi szemészeti osztály
nővéreinek)*

Szombathelyen
Élek én most
Kényelmesen.
Ennél rosszabb
Sose legyen!
Van szállásom,
Fehér ágyam,
Lágy vánkosom,
Ennem, innom ingyen.

Kedves nimfák,
Fehér sellők
Vannak körülöttem.
Én is körülveszem őket
Lelkem melegével,
Áldja Isten
Valamennyit
Mind a két kezével!

Szombathely, 1969. szeptember 10.

Útravaló (Katinak)

Ha adósod marad az élet,
Nem festeget kedves képet,
Keress tündért, hívd az álmot,
Az teremt egy szép világot!

Int és nevet a messzeség,
Eltűnik a sívár való,
És ha nincs semmi biztató,
Akkor is csak fel a fejjel,
Sírva is és könnyes szemmel,
Te csak neved, kis Kató!

Sárvár, 1969. november

Fehér temetés (*Farkas komának*)

Havas erdön éhes farkas,
Fázva reszket, szegény ordas!
A farkasnak nincs mit enni,
Nincs szegénynek hova menni.

Dermesztő szél vadul süvölt,
És a farkas ordít, üvölt.
Éhes farkas bőrig ázik,
Csontja zörög, reszket, fázik.

És ha indul báránylesre,
Puska várja, és golyót kap,
És fut, ha bír, megsebezve.

Majd az erőből kifogyva,
Földre bukik roskadozva.
Földre, ami havas, jeges,
Így hal meg a szegény farkas.

Ki sem szánja, nem keresi,
Szakad a hó, eltemeti.

Sárvár, 1969. december 5.

Süt a nap

*(Szemműtét után Miklós Andor
tanár úrnak)*

A ködök, a felhők oszlanak,
Foszlanak szememnek egén.
Lassan-lassan újra látok,
Enyhül már, és múl az átok.

Nem szűnt meg a csodák kora.
Ma is élnek messiások,
És a vakok újra látnak.

Kiknek nem volt mihez fogni,
Újra örülnek a fénynek,
S megtanulnak mosolyogni.

Szigetszentmiklós, 1969. december 13.

Levél Dr. Miklós Andor szemész tanárhoz

Igen tisztelt Tanár Úr!

Újra látok, nem tökéletesen ugyan, de azt nem is várhattam, hiszen sosem láttam jól, és ahol a látás előfeltétele nincs meg, azt nem adhatja meg az ember.

De ismét tudok írni! És Ön az első, akinek írnom kell.

Nem szeretnék hízelegni, mégis megjegyzem, ha az igazhívő muzulmánoknak Mekka felé kell fordulnia reggelente, és homlokával érinteni a földet, akkor sok magyar embernek Szombathely felé kellene fordulnia.

Isten soká éltesse, hogy még sok-sok emberrel láttassa újra a világot, és hogy méltó utódokat nevelhessen.

Szeretném, ha olyan örömet okozna a levelem Önnek, mint nekem az a rövid mondat, amelyet vizit alkalmával gyógyuló szememre szokott mondani:

„Forint nyolcvanat ér!”

Tisztelettel

Szigetszentmiklós, 1969. december 13.

Havas versike (Évának)

Fák ága közt fütyül a szél,
Újra itt van megint a tél.
Fázik, éhes minden madár,
Nincsen hernyó, nincsen bogár.

Sóhajtoznak, hol van a nyár?
Varjú károg, hol van az már!
De vészeliük csak át a telet,
Egyszer eljön a kikelet!

Utána majd lassan a nyár,
S lesz majd hernyó, megint bogár.
Nem éhezik és nem fázik
Erdőn, mezőn a sok madár.

Szigetszentmiklós, 1969. december 16.

Az ősz halála

Őszi szellő fújdogál,
Száll az ezüst ökörnyál,
A napsugár enyhén tűz,
Alig van már benne tűz.

Bújkál a nap, sok az árnyék,
Mélabús az őszi tájék.
Majd meg sűrű eső esik,
Alig néha csendesedik.

És megy az ősz lassan elé,
Megadással a tél felé.
Dér csillog már a völgyben lenn,
Csípős a szél napesten.

Beteg az ősz, lassan meghal,
Halli, halli, hallihó.
És szép fehér szemfedővel
Betakarja majd a hó.

Szigetszentmiklós, 1970. január 4.

Szép halott

Szépségkultusz, hová lettél?
Kik ápoltak, rég pihennek.
Velük együtt hogy elmentél!
Nem hiányzol, eltemetnek.

Szépségkultusz, hová lettél?
Virágaid elhervadnak,
Megdermeszti őket a tél,
Lesz-e tavasz, még kinyílnak?

Lesz-e termése a szépnek,
Lesz-e mezején arató,
Zeng-e lantján oly szép ének,
Hogy rámosolyg Erato?

Szigetszentmiklós, 1970. január 4.

Harminc évvel a száz előtt

Harminc évvel a száz előtt
Érdemes még írni, írni?
Nem volt elég majd ötven év,
Míg ládámban halomra gyűlt
Vers és próza, mint a szemét?

Már ha adna is hírnevet,
Vesse másnak! Nekem késő.
Lépcsőfokon, lenn a végsőn,
Minek vénnek, szenvedőnek,
Koporsóba szemfedőnek?

Hanem azért, ha találok,
Csak szedem még a virágot.
Kis csokrokat, csak magamnak,
Melyek aztán velem együtt
Lassan-lassan elhervadnak.

Szigetszentmiklós, 1970. január 6.

Napos oldal

Szeretem a napos oldalt.
Ha borzongtam, dideregtem,
Úgy segítettem magamon,
Ha nem volt nap, teremtettem.

És ha hóesésben jártam,
Néha-néha meg-megálltam,
És a hulló pelyhek között
Színes pillangókat láttam...

Szigetszentmiklós, 1970. augusztus 5.

Az öreg napkirály

Sötét köpenyén fekve
Kalapját mélyen a szemébe húzva
Az Éj aludni tért.
Derengeni kezdett a hajnal.
Aztán piros koronáját megigazítva a homlokán
Vörös palástjába burkolózva,
Nyugatnak indult
Az öreg Napkirály,
Hogy megtartsa mindennapi szemléljét
A világ felett.
Amikor az arca haragos vörösségét
Felváltotta a meleg, aranyszínű mosoly,
Mélyen fellélegzett a Föld.
Sóhajtottak a fák,
Illatot árasztottak a virágok,
A madarak imádságos dalokat füttyürészttek,
A kis bogarak ébredtek a bokrok alatt,
És az ívben hajló pókhálókön
Nehéz gyöngycseppek csillogtak.
Friss harmatban megfürdött a Reggel
És elkezdődött a nap,
És újjászületett, a diadalmas Élet.

Szigetszentmiklós, 1970. december 26.

Széles árok

Széles árok volt az élet,
Nem mutatott soha szépet,
Amit vártam, sosem adta,
Messze vitte, megtagadta,
Széles árkon túl letette,
Csalogatva mutogatta.

Nem jutottam a túlpartra,
Széles és mély volt az árok.
Megpróbáltam egy életen
Felmászni a meredeken,
S ha peremen volt a kezem,
Rátapostak, visszaestem.

Most már mindegy.
Minek is már?
Síkon is ballagva járok
Alig látva, alig hallva.
Nagyon széles, mély az árok,
Nem jutok a túlsó partra...

Szigetszentmiklós, 1970. december 28.

Egy este otthon

Borozgattunk egy estelen
Lajos fiammal csendesen.
A bor lassan-lassan fogyott,
Amit a kedvemért hozott.

Borozgatás volt csak éppen,
Simogató, könnyű mámor,
Még innen a részegségen,
Kicsit túl a józanságon!

Savanyú karcos volt csupán,
Mégis híres márkák előtt,
Estébe hajló délután,
Úgy pár héttel húsvét előtt.

Szigetszentmiklós, 1971. április 4.

Ha szólna az Isten

Büszke lehetnél, ember, ha nemcsak a szellem sugára jellemezne, és nemcsak a tudás, hanem valami más, nemes rokonvonás!

Úgy lennél Istennél hasonmás, ha szív és lélek fénye vonna köréd glóriát.

Ha kezekben fegyver helyett olajágnak volna helye.

Ne vetnél háborúmagot, hanem a béke búzaszemét, mit neked örökbe hagyott, Akit a népe keresztfára, szenvedésre, kínra adott.

Ha úgy élnél itt a földön, hogy a szemem békét lásson, akkor lennél Ember, akkor lennél hasonmásom!

Sárvár, 1971. május 14.

Merengés

Ma már csak a múltban élek,
Ahol ködös, halvány képek
Jönnek-mennek, mint emlékek.
Minek nézne még előre,
Akinek már nincs jövője?
Elmarasztalt régen a sors
Mert azt jónak akképp látta.
Jogerős...nincs apelláta.

Sárvár, 1971. május 14.

Mások elé, mások fölé!

Hideg és rideg ésszel értéket keresel, ami neked pénzt jelent.

Zárt ajtónál aranyat számolsz töméntelen.

Más érzés számodra idegen.

Meg ne halld a szíved szavát, mélyen lefojtva legyen!

Mindig te jössz, és senki más!

Nem térdelsz. Nincs gyónás, nincs bűnvallo-más, vagy ha mégis,

Feloldozod magad! Nem lesz gátlás.

Semmi se szent. Fölrugsz törvényt és erkölcsöt, ördögöt, és ha kell, Istent.

Arany után visz a láb. Kezed a szépségnek vermet ás.

Gazdag leszel, mindenben dús, de lélekben földönfutó, koldusok között is koldus.

Sárvár, 1971. május 15.

Idegenek balladája (Budapesttől Várpalotáig)

Telik a vonat. Indulásra vár. Lent még nyüzsgő a nép. Futnak helyre lesve, van-e sarok ablak mellett?

Telik a vonat. Itt is, ott is gyufa lobban. Sűrű a füst, fogy az oxigén.

Csak ha ajtó tárul, tör be rajta kalmár szellő. Friss levegőt ingyen árul.

Nézem az arcokat. A szemek visszanéznek hidegen, hidegen. Valamennyi csupa közöny, idegen, idegen.

Minden arc mindent eltakar, a lélekből mit sem láttat.

Csend. Nem szól senki sem. Csak a kocsi nyög fel, deszka roppan, kerék zörög.

Csak ülnek, csak ülnek a padon, mint megannyi szfinx hallgatagon.

Mire gondol egyik-másik, ki mondja meg? Az arcokon meg nem látszik.

Nem érdekel. S mire volna jó, ha tudnám, ki arcára mi van írva? Levéltitok. Nem nekem szól, nem olvasom.

Lehet, hogy kacagna tán éppen, vagy a padra leborulva sírva sírna.

Őrház elmarad. Jön állomás. Csoport leszáll, helyettük jön más és más. Jövő, menő mind ideges, mind sietős. Ember itt embert nem köszönt. Arcot örömpír el nem önt. Nincsen rokon, nincs ismerős.

Állomás jön, utas felkel. Szemben ültünk egész eddig. Leszáll. Ő nem tudja, hogy ki voltam, hogy ő ki volt, én nem tudom. Megy.

Vonat indul megint. Utána nem néz senki,
senki sem int.

Kerékforog, halkan morog: l-de-gen, i-de-gen.
Nem néz utána senki, csak az ablakszemek po-
rosan, hidegen.

Várpalota, 1971. december 4.

Híd alatt

Terhelésre vár a híd,
Csak rakni kell, van mivel!
Próza, líra, szatíra,
Karcolat és ballada,
Igencsak úgy hatvan ív.

Rakni kell, míg áll az ív!
Én a híd alatt leszek.
Ha rámszakad, ottveszek.
Sóhaj és jaj ne essék!
Mi sem történt...Csekélység.

Szigetszentmiklós, 1972. február 8.

Quo vadis?

Ha menni kell, hát legyen!
Hova? Érdekelne tán,
De nem érik gyümölcs
Semmilyen tudásfán.

Menni kell, hát legyen!
Törvény szerint való.
De mi van túl a Hegyen,
Hova nem kell útravaló?

Menni kell, hát legyen!
Másnak sorsa az enyém.
Az enyém meg másoké,
Más jön, és más áll helyemen.

Ha menni kell, hát legyen!
Élek másokban akkor is
Ha már túlleszek a Hegyen.

Szigetszentmiklós, 1972. február 15.

**„...az eszme örökké élni fog,
Nem törik meg, mint az ember teste.
Nem tűr meg láncot, béklyót az elme,
A hatalom nem szegzi keresztre.”
(Végállomás)**

I. FEJEZET: MIKLÓS VITÉZ.....	7
Miklós vitéz	8

II. FEJEZET: EGYÉB KÖLTEMÉNYEK –	
ORSZÁGÚTI KÖVECSKÉK	23
Az éj szava	24
Miben reménykedel?	26
Végzet	27
Kiábrándulás.....	28
Egyedül	29
Süt a nap	30
Dunai kép	31
Anyaszív	33
Hidak alatt	34
Az én lelkem (Maricának)	35
Találkozunk.	37
Két fogoly	38
Engem senki se vár.....	39
Sorsom	41
Fejfádnál	42
De jó lenne.....	43
A világ ura.....	45
Más ember tán.....	46
Egyedüli érték	48
Jankica névnapjára.....	49
Úgy szeretlek. . . (Marókának)	50
Virágáros lányka	51
Álomkert	52
Szőke vizek partján (Nagy Pálhoz)	55
Öreg lant.....	57
Pergő napok	58

Marókának	59
Delej	60
Legenda (Feleségemnek).....	61
Félreállok.....	63
A szellő és a lány	64
Kelj fel, anyám!	
(Kohan János munkatársamnak).....	65
Karácsonyest (Feleségemnek).....	66
Judit asszony öröksége.....	67
Homokbuckán	73
Sóhajok hídjá.....	75
Sötét mezőn	76
Ketten a napsütésben	
(Feleségemnek)	78
Penészvirág.....	79
Ünnepváró	80
Jégtörő Mátyás	81
Senki szigetén	82
Ősz	84
Szelíd hős.....	85
Meseálom	87
Kutató Sámuel.....	88
Útra keltem	89
Kis madárka	90
Bűg a cséplőgép	
(Cséplési emlékül Mikinek)	92
Szivárvány	95
Szabad farkas	97
Aranymadár	99
Őszibarackvirág.....	102
Végállomás.....	104

Szeptember végén	105
Maxima culpa.....	106
Őszi nap	107
Az eldobott Isten	108
Vihar	109
A hiányzó csillag.....	111
Mea culpa	112
Szabad vagyok.....	113
Tegnap és ma	114
Sírfelirat (Feleségem sírjánál)	115
Megbocsátás (Emlékkönyvbe)	116
Arckép.....	117
Bálványimádók	
(Maróka lányomnak)	118
Áhítat, hálaérzet (Emlékkönyvbe)	120
Vén körtefa.....	121
Mezítláb	122
Ringató	123
Árnyékos oldal	124
Hervad az orgona	125
Fehér gyász	126
Egykor	127
Játékmackó	128
Vörös kérdőjel	130
Őrült (modern) ballada	132
Titok.....	134
Út a paradicsomba	135
Adóslevél (A szombathelyi szemészeti osztály nővéreinek)	136
Útravaló (Katinak)	137
Fehér temetés (Farkas komának).....	138

Süt a nap (Szemműtét után	
Miklós Andor tanár úrnak)	139
Levél Dr. Miklós Andor szemész	
tanárhoz	140
Havas versike (Évának)	141
Az ősz halála	142
Szép halott	143
Harminc évvel a száz előtt.....	144
Napos oldal	145
Az öreg napkirály	146
Széles árok.....	147
Egy este otthon	148
Ha szólna az Isten	149
Merengés.....	150
Mások elé, mások fölé!	151
Idegének balladája	
(Budapesttől Várpalotáig)	152
Híd alatt.....	154
Quo vadis?	155

Adóslevél (A szombathelyi szemészeti osztály nővéreinek).....	136
A hiányzó csillag.....	111
Áhítat, hálaérzet (Emlékkönyvbe)	120
Álomkert	52
Anyaszív	33
Aranymadár	99
Arckép.....	117
Árnyékos oldal	124
A szellő és a lány	64
A világ ura.....	45
Az éj szava	24
Az eldobott Isten	108
Az én lelkem (Maricának)	35
Az öreg napkirály.....	146
Az ősz halála	142
Bálványimádók (Maróka lányomnak)	118
Bűg a cséplőgép (Cséplési emlékül Mikinek)	92
De jó lenne.....	43
Delej	60
Dunai kép	31
Egyedül	29
Egyedüli érték	48
Egy este otthon	148
Egykor	127
Engem senki se vár.....	39
Fehér gyász	126
Fehér temetés (Farkas komának).....	138
Fejfádnál	42

Félreállok.....	63
Harminc évvel a száz előtt.....	144
Ha szólna az Isten	149
Havas versike (Évának)	141
Hervad az orgona	125
Hidak alatt	34
Híd alatt.....	154
Homokbuckán	73
Idegenek balladája (Budapesttől Várpalotáig)	152
Jankica névnapjára.....	49
Játékmackó	128
Jégtörő Mátyás	81
Judit asszony öröksége.....	67
Karácsonyest (Feleségemnek).....	66
Kelj fel, anyám! (Kohan János munkatársamnak).....	65
Két fogoly	38
Ketten a napsütésben (Feleségemnek)	78
Kiábrándulás.....	28
Kis madárka	90
Kutató Sámuel.....	88
Legenda (Feleségemnek).....	61
Levél Dr. Miklós Andor szemész tanárhoz.....	140
Marókának	59
Más ember tán.....	46
Mások elé, mások fölé!	151
Maxima culpa.....	106
Mea culpa	112

Megbocsátás (Emlékkönyvbe)	116
Merengés.....	150
Meseálom.....	87
Mezítláb	122
Miben reménykedel?	26
Miklós vitéz	8
Napos oldal	145
Öreg lant	57
Őrült (modern) ballada	132
Ősz	84
Őszibarackvirág.....	102
Őszi nap	107
Penészvirág.....	79
Pergő napok	58
Quo vadis?	155
Ringató	123
Senki szigetén	82
Sírfelirat (Feleségem sírjánál)	115
Sóhajok hídjá.....	75
Sorsom	41
Sötét mezőn	76
Süt a nap.....	30
Süt a nap (Szemműtét után Miklós Andor tanár úrnak)	139
Szabad farkas	97
Szabad vagyok.....	113
Széles árok.....	147
Szelíd hős.....	85
Szép halott	143
Szeptember végén	105
Szivárvány	95

Szőke vizek partján (Nagy Pálhoz)	55
Találkozunk	37
Tegnap és ma	114
Titok.....	134
Úgy szeretlek... (Marókának)	50
Út a paradicsomba	135
Útra keltem	89
Útravaló (Katinak)	137
Ünnepváró	80
Végállomás.....	104
Végzet.....	27
Vén körtefa	121
Vihar	109
Virágáros lányka	51
Vörös kérdőjel	130

Utószó

Édesapám nevét nem tartalmazzák a lexikonok. Munkái közül nem sok jelent meg nyomtatásban. Sosem tudott a sajtó irányítóinak a szája íze szerint írni.

Többször kapott ajánlatot, hogy kiemelik, és megélhet az írásaiból, ha teljesít bizonyos politikai elvárásokat. Mindig az volt a válasza, hogy nem szorul irányításra, neki a lelkiismerete a mérceje.

Így hát általában az asztalfióknak írt, és csak a szűkebb család és baráti kör ismerte valamegyest a műveit.

S. Becz Pál 1899-ben született egy tősgyökeres szigetszentmiklósi, jómódú parasztcsalád hetedik gyermekeként. Különböző csapások következtében a családi vagyon nagyobb része már az ő gyermekkorában elveszett, és a gazdálkodás folytatására nem maradt lehetőség. Így édesapám is már korán, a hatodik elemi elvégzése után dolgozni kényszerült, és nem tanulhatott tovább, pedig híresen jó tanuló volt.

Mivel nem volt szakmája, egész életében a legnehezebb munkákat végezte.

Turi Máriával, édesanyánkkal 1926-ban kötött házasságot. Öt gyermekük született, akik közül egy kisgyermekként meghalt.

Édesapámat csillapíthatatlan tudásszomj sarkallta, és autodidaktaként jelentős műveltségre tett szert. Igen nagy olvasottsága volt.

Viszonylag későn kezdett írni. Munkái között megtalálható a vers, a novella, a színdarab, az újságcikk és a könyvkritika.

Távol állt tőle minden hangoskodás és szereplési vágy.

Rendíthetetlen igaz hazafi volt, de nem tudta elviselni, ha valakit származása miatt sérelem ért. Természetesnek tartotta a vallási és világnézeti szabadságot.

Őszinte híve volt a női egyenjogúságnak.

Szülőföldjét, Szigetszentmiklóst őszintén szerette. Számos anekdotát feljegyzett a régi emberekről, és a paraszti világ sok részletét is bemutatta.

1972-ben halt meg.

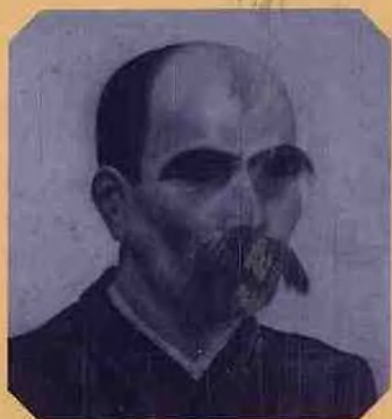
Az S. Becz Pál-kötetek száma – Istennek hála – az *Országúti kövecskékkel* négyre nőtt. Az előző kötetek: *Csendes lázadó*, 2013. április, *Őszintén*, 2014. január, *Melyik úton?* 2014. július.

Dr. Becz Miklós

2015.

Nyomás:

Ritter Nyomda Zrt.

S. Becz Pál
(1899 - 1972)

S. Becz Pál első Kötete, a Csendes lázadó 2013-ban jelent meg, és főleg költeményeket tartalmaz. Utána két prózakötet következett Őszintén, ill. Melyik úton? címmel. A mostani, az Országúti kövecskék verseket tartalmaz. Természetes, hogy ezek egy törőől fakadnak a Csendes lázadó költői alkotásaival. A két kötet együtt teljesebb áttekintést ad S. Becz Pál költészetéről. A mindennapok eseményeinek lírai visszatükrözése, az elmélyült gondolkodó társadalombírálat és igazságkeresése, a természet és hit titkainak fűrkészése mind-mind megjelenik az újabb válogatásban is. A szerző iránti gyermeki hála Mária részéről az iratmegőrzésben és a válogató munka segítségével, Miklósnál pedig a szöveggondozásban nyilvánult meg.

ISBN 978 963 1224 86 3

9 789631 224863